

ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**2013-2018 YILLARI ARASINDA ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE
YÖNELİK TUTUM TEMALI LİSANSÜSTÜ TEZLERİN
İNCELENMESİ**

Süleyman PIÇAKÇI

Yüksek Lisans Tezi

Eskişehir, 2019

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**2013-2018 YILLARI ARASINDA ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE
YÖNELİK TUTUM TEMALİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN
İNCELENMESİ**

Süleyman PİÇAKÇI

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Cavide DEMİRCİ

Eskişehir, 2019

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Süleyman PIÇAKÇI tarafından hazırlanan “2013-2018 Yılları Arasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Temalı Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi” başlıklı bu tez, 30/05/2019 tarihinde *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği*'nin ilgili maddeleri uyarınca yapılan **Tez Savunma Sınavı** sonucunda *başarılı* bulunarak, jürimiz tarafından oy birliği ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Görevi

Unvanı Adı SOYADI

İmza

Danışman:

Prof. Dr. Cavide DEMİRCİ

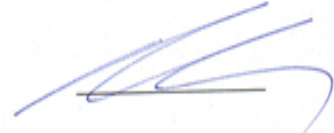
Jüri Başkanı :

Prof. Dr. Zühal ÇUBUKÇU

Üye:

Dr. Öğrt. Üyesi Engin KARAHAN

Üye:

Dr. Öğrt. Üyesi İlker USTA

Üye:

Dr. Öğrt. Üyesi Eren KESİM

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

2013-2018 Yılları Arasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Temalı Lisansüstü Tezlerinin İncelenmesi başlıklı tezin bizzat tarafımda hazırlanan, özgün bir çalışma olduğunu; bu çalışmanın tüm aşamalarında (hazırlık, veri toplama, analiz, bilgilerin sunumu ve raporlaştırma vb.) bilimsel etik ilke ve kurallara uygun olarak hareket ettiğimi; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri, bilgi vb. için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara çalışmanın kaynakçasında yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan “Bilimsel İntihal Tespit Programı”yla tarandığını ve hiçbir “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, herhangi bir biçimde bu çalışmamla ilgili yukarıdaki beyanıma aykırı bir durumun saptanması halinde, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçların sorumluluğunu kabul ettiğimi bildiririm.

30/05/2019

Süleyman PIÇAKÇI

Teşekkür

Uzun, yorucu ama bir o kadar keyifli olan bu yolculukta beni yalnız bırakmayan kıymetli kişilere teşekkür etmek isterim.

Üniversite hayatım süresince hem “Eğitim Bilimleri” konusunda hem de hayat konusunda benimle tecrübelerini paylaşan kıymetli hocalarım Prof. Dr. Mediha Sarı ve Doç.Dr. Mehmet Karakuş’a teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırmanın konusunu oluşturan tezlerin yazarlarına ve danışmanlarına teşekkürlerimi bildirmek isterim. Çalışmamı gerçekleştirirken benden desteğini esirgemeyen değerli öğretmen arkadaşlarım Emre Canoğulları ve Hasan Hüdür’e, beni her zaman her durumda gülümsetebilen, kardeşten öte can dostlarım Seren Gürler ve Nazire Sayar’a teşekkür ederim.

Bugünlere gelmemi sağlayan çocuklarının iyi bir noktaya gelmesi için var gücüyle çalışan, Ağustos 2008’de aramızdan ayrılan canım babam Şevket Pıçakçı’ya, hayatımın her anında desteğini, maneviyatını ve dualarını yanımda hissettiğim, oğlu olmaktan her zaman gurur duyduğum canım annem Süreyya Pıçakçı’ya, aklına ve bakış açısına güvendiğim ağabeyim Görkem Pıçakçı’ya, hep izinden gittiğim değerli ablam Yasemin Pıçakçı Cananoğlu’na ve benim en büyük motivasyon kaynaklarımdan olan canım yeğenlerim Nehir ve Defne Cananoğlu’na bu yolculukta bana olan desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Ve gelem bu yolculuğun başladığı ilk ana. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi duyuru panosu önünde karşılaşmıştık kıymetli hocam ile. O kadar sıcakkanlı ve güler yüzlüydü ki o an hiç yabancılık çekmeden konuştum. Üç yıl sürecek bir bilgi yolculuğunun ilk sohbetiydi bu aslında. Hayatınızda bazı anlar vardır ve o anların tekrarı yoktur. Lisansüstü eğitimimin başladığı günden son güne kadar çalışmalarında beni sabırla dinleyen, akademik deneyimlerini tüm samimiyetiyle aktaran, her durumda rahatlıkla iletişime geçebildiğim, yaptığım her çalışmada yol gösterici tavrıyla benden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocam, kıymetli tez danışmanım Prof. Dr. Cavide Demirci’ye bana kattığı tüm güzellikler ve değerler için sonsuz teşekkür ederim.

Süleyman PİÇAKÇI

Mayıs, 2019

İçindekiler

Teşekkür.....	i
İçindekiler	ii
Tablolar listesi.....	iv
Özet.....	1
Abstract.....	2
BİRİNCİ BÖLÜM	3
1. Giriş	3
1.1. Problem Durumu.....	4
1.2. Amaç ve Önem.....	10
1.2.1. Araştırmanın amacı.....	10
1.2.2. Araştırmanın önemi	11
1.3. Varsayımlar	12
1.4. Sınırlılıklar	12
1.5. Tanımlar	12
İKİNCİ BÖLÜM	14
2. Kavramsal Çerçeve.....	14
2.1. İlgili Araştırmalar.....	14
2.1.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	24
3. Yöntem.....	24
3.1. Araştırmanın Deseni.....	24
3.2. Evren ve Örneklem.....	25
3.2.1. Araştırmanın evreni	25
3.2.2. Araştırmanın Örneklemi	25
3.3. Veri Toplama Araçları	30
3.4. Veri Toplama Süreci	31
3.5. Verilerin Çözümlemesi	32
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	33
4. Bulgular	33

4.2. İncelenen Tezlerin Özet ve Giriş Bölümüne İlişkin Veriler.....	34
4.2. İncelenen Tezlerin Yöntem Bölümüne İlişkin Veriler	36
4.3. İncelenen Tezlerin Veri Toplama, Geçerlilik ve Güvenilirlik ve Veri Analiz Bölümüne İlişkin Veriler.....	38
4.4.İncelenen Tezlerin Bulgular Bölümüne İlişkin Veriler	40
4.5.İncelenen Tezlerin Tartışma ve Yorum Bölümüne İlişkin Veriler	41
4.6.İncelenen Tezlerin Öneriler Bölümüne İlişkin Veriler.....	42
4.7.İncelenen Tezlerin Kaynakça Bölümüne İlişkin Veriler	43
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	44
5.1. Sonuç.....	44
5.1.1. Tema bölümüne yönelik sonuçlar.....	44
5.1.2. Özet ve giriş bölümüne yönelik sonuçlar	45
5.1.3. Yöntem bölümüne yönelik sonuçlar	45
5.1.4. Veri toplama aracı ve veri analiz bölümüne yönelik sonuçlar.....	46
5.1.5. Bulgular bölümüne yönelik sonuçlar.....	47
5.1.6. Tartışma, yorum ve öneriler bölümüne yönelik sonuçlar	47
5.1.7. Kaynakça bölümüne yönelik sonuçlar.....	48
5.1. Tartışma.....	48
5.3. Öneriler	52
5.3.1. Uygulamaya yönelik öneriler.....	52
5.3.2. İleride yapılacak araştırmalara ilişkin öneriler.....	52
KAYNAKÇA.....	54
EKLER.....	59
ÖZGEÇMİŞ	74

Tablolar listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa Numarası
1	Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı	26
2	Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Üniversite Türlerine Göre Dağılımı	27
3	Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı	28
4	Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı	29
5	Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı	29
6	Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Tez Türüne Göre Dağılımı	30
7	Tezlerin Tema Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	33
8	Tezlerin Özet Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	33
9	Tezlerin Giriş Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	34
10	Tezlerin Yöntem Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	36
11	Tezlerin Araştırma Modeli Seçimine Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	37
12	Tezlerin Veri Toplama Bölümüne Ait Verilere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	38
13	Tezlerin Geçerlilik ve Güvenilirlik Belirleme Tekniğine Ait Verilere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	39
14	Tezlerin Veri Analiz Bölümüne Ait Verilere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	40
15	Tezlerin Bulgular Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	41

16	Tezlerin Tartışma ve Yorum Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	42
17	Tezlerin Öneriler Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	42
18	Tezlerin Kaynakça Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri	43

Özet

2013-2018 Yılları Arasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum

Temalı Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Süleyman PIÇAKÇI

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Cavide DEMİRCİ

2019

Amaç: Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında yayınlanmış lisansüstü tezlerin bir bilimsel araştırmada bulunması gereken temel unsurlar bağlamında incelenerek değerlendirilmesidir.

Yöntem: Araştırmada, 2013 ile 2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında yayımlanmış lisansüstü tezlerin incelemesini yapmak amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminden biri olan durum çalışması deseninden tek durum deseni türü kullanılmıştır.

Bulgular: İncelenen çalışmaların tamamında araştırma probleminin ve yönteminin belirtildiği, tezlerin amaçlarının ifade edildiği, evren ve örnekleme yer verildiği saptanmıştır. Tezlerin araştırma modeli seçimine bakıldığında en çok ilişkisel çalışmanın tercih edildiği görülmüştür. Belirtilen yıllar arasında ölçek, en fazla tercih edilen veri toplama aracı olmuştur. Tek faktörlü ANOVA ve t-testi ise veri analiz tekniği olarak sıklıkla kullanılmıştır. Geçerlilik belirleme tekniği olarak açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi tercih edilirken; güvenilirlik tekniği olarak Cronbach Alpha yöntemine sıkça başvurulmuştur.

Sonuç ve Öneriler: Araştırmalarda kullanılan evren-örneklem, model (desen), veri toplama aracı ve veri analiz tekniklerinin çeşitlendirilmesi ve bu konu kapsamında yapılacak çalışmaların düzenli aralıklarla tez konusu olarak tercih edilmesi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Öğretmenlik mesleği, Tutum, Mesleğe yönelik tutum.

Abstract

An Analysis Study On Postgraduate Thesis Themed On Attitudes Towards Teaching Profession Between 2013-2018 Years

Süleyman PIÇAKÇI

Eskisehir Osmangazi University

Institute of Educational Sciences

Department of Educational Sciences

Advisor: Prof. Dr. Cavide DEMİRCİ

2019

Purpose: The purpose of this study is to analyze and evaluate the postgraduate thesis that are published among 2013-2018 in the areas of attitudes towards teacher's professional development on the basis of elements that should be in context.

Method: In this study, it was aimed to use qualitative research method in order to examine the postgraduate thesis published in the field of attitudes towards teaching profession between the years of 2013 and 2018. The single case study is used as one of the types of qualitative research methods.

Results: In all of the studies reviewed, the research problem and method are specified, the aim of study is expressed, population and sample are presented. Looking at the selection of research model of the thesis, it is seen that *relational studies* has been preferred. *Scale* in the specified years range has been the most used data collection tool. *One-way ANOVA and t-test* has been frequently used as a data analysis technique. As a validation technique, exploratory and validator factor analysis has been preferred and as a reliability technique *Cronbach Alpha* has been frequently used.

Conclusion and Suggestions: In this study, it is suggested that the research about the population and sample, pattern and data collection tool and diversification of these data collection tool should be preferred as a thesis subject with regular intervals.

Keywords: Teaching profession, Attitude, Attitude towards profession.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş

Mustafa Kemal Atatürk, yaşamı boyunca birçok alanda inkılaplara öncülük etmiştir. Özellikle, Türk ulusunun eğitimi onun için çok önemli bir meseleydi. Gelişmeler ve yenilikler sadece eğitimle mümkün olabilirdi. Atatürk, iyi bir eğitimin ancak iyi eğitimciler tarafından verildiğinde gerçek amacına ulaşacağını ise: "Sizin başarınız, Cumhuriyet'in başarısı olacaktır." diyerek eğitimde, öğretmen ve eğitimcilere önem verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Eğitim sistemleri, eğitim kalitesinin ve toplumun eğitim seviyesinin artırılması adına geliştirilmekte olup teorik olarak eğitim için en uygun koşulların sağlanması adına tasarlanmaktadır. Öğrenciler için en uygun eğitim teknikleri geliştirilse ve uygulansa dahi sistem içerisinde insan faktörü göz ardı edilemeyecek düzeydedir. Bunun başlıca sebebi ise öğretici konumundaki öğretmenlerin sürecin doğrudan belirleyicisi arasında yer alması gerekmektedir. Bir eğitim sisteminde kalitenin belirlenmesinde ve artırılmasında öğretmenler doğrudan etkiye sahip olmaktadır. Öyle ki geliştirilen her sistemin etki ve başarı belirleyicisi o sistemi uygulayan öğretmenler olmaktadır (Kavcar, 2003, s. 39).

Öğretmenlik mesleği, mesleki yeterliliklerin yanı sıra doğrudan öğrenciler ile ilişki kurmayı gerektiren mesleklerden biridir. Öğretmenlerin, mesleki bilgi birikimlerinin yanı sıra duyuşsal yeteneklerini de geliştirmeleri kaçınılmaz bir gerekliliktir. Konuya ilişkin gerçekleştirilen araştırmalar göstermektedir ki öğrenciler, öğretmenlerinin tutum ve davranışlarından doğrudan etkilenmektedir. Dolayısıyla öğretmenin ele aldığı konu kadar o konuyu ele alış biçimi de öğrenci sürecinde etkili olmaktadır. Bu da öğretmenlerin duyuşsal yetkinliklerini geliştirmelerine olan ihtiyacı ortaya çıkartmaktadır (Varış, 1998, s. 118).

1.1. Problem Durumu

Eğitim, toplumun en önemli unsuru sayılan bireye, istendik davranış kazandırma sürecidir. Elbette bu süreç, belli bir plan program doğrultusunda yapılır. Bu sürecin en önemli parçalarından biri ise öğretmendir. Çünkü öğretmen, elindeki malzemeyi şekillendirir, ona yön verir, bilişsel ve duyuşsal açıdan geliştirerek iletişim, sorgulama, araştırma, merak, keşif, yaratıcılık gibi becerilerini olgunlaştırır (Ataunal, 1994, s. 18).

Eğitim, öğretim, öğrenci, okul, sınıf gibi bazı anahtar sözcükler bizi “öğretmen” kavramına götürür. Bu sözcükler bir bütünün parçaları gibidir. Birey, doğumundan bu yana sürekli bir eğitim süreci içerisinde. Ailede başlayan bu eğitim süreci, okulda devam eder ve öğretmen bu sürecin en önemli parçasıdır (Kara, 2011, s. 23). Eğitim bireylere planlı olarak verilir. Belli bir amaca yönelik istendik davranışlar kazandırılır. “Öğretme” işi önceleri yetki ve otorite sahibi olduklarından din adamları tarafından yapılmaktaydı. Günümüzde bu durum büyük oranda değiştii, artık öğretmenlik bir meslek olarak bağımsızlaştı (Gerek, 2006, s.16).

Toplumsal yaşam çeşitli rolleri barındırır ve bunlardan biri de mesleklerdir. Birey, toplumda yer edinmek, kendisini kabul ettirebilmek için meslek gereksinimi duyar. Kendini mesleği ile ifade etme şansı bulur. Bu da mesleğin ne kadar önemli bir olgu olduğunu bizlere kanıtlar. Toplumlar kültür seviyelerini arttırmak, çağdaşlaşmak için öğretmenlerin gücüne ihtiyaç duyarlar. Meslek, bireyin kendini gerçekleştirmesine, doyuma ulaşmasına, mutlu ve özgür olmasına olanak tanır. Meslek bu kadar önemliyken, birey, özüne, karakterine uygun olmayan bir seçim yapmışsa bu psikolojik sorunlara yol açabilir (Altıntaş, 1999, s. 11).

Öğretmenlik, tüm zamanların en önemli mesleklerinden biridir. Toplum kültürü değişse de öğretmenlik evrensel niteliklere sahip olduğundan hiçbir zaman önemini yitirmeyecektir. Her mesleğin toplumsal, ekonomik, teknolojik ve bilimsel farklı boyutları vardır. Sosyal hayat, insanlara iş bölümü yapmayı gerekli kılmıştır. Bu iş bölümü sonucu da meslekler oluşmuştur.

“Meslek” olgusu toplumsal yaşamın bir gerçeğidir. Bireylerin ilgi ve yeteneklerine göre şekillenir. Bu ilgi ve yeteneklere göre sosyal aktivite ihtiyacı

oluşur. Sorumlulukların da farkında olan insanoğlu gerekli eğitimi alarak, meslek ahlaki içerisinde uzmanlaşır ve hizmet verir. Öğretmenlik mesleği de tüm bu bileşenlerin bir araya gelmesi sonucu yaşamsal bir gereklilik olarak karşımıza çıkar (Erden, 2001, s. 26).

İnsan, doğası gereği eğitilebilirdir. Hem bireysel hem toplumsal açıdan eğitim bir kazanımdır ve bu alan toplumsal gelişmeyi sağlayabilmek adına sürekli bir arayış içindedir. İnsanın, çocukluğundan hatta ilk adımlarını attığı yıllardan getirdiği merak ve keşfetme güdüsü, eğitim alanında da kendini gösterir.

Türk Milli Eğitimi'nde de "eğitim" olgusu dünyadaki seyriyle benzerlik gösterir. Yine arayışlar olmuş, farklı yöntem, teknikler denenmiştir. Toplumsal hayatın bir parçası olduğundan dönemin siyasal ve sosyal yapısından ilk etkilenen olmuştur (Tekişik, 2003, s. 30). Kişinin zihninde var olan nesnelere karşı takındığı olumlu ya da olumsuz duygular tutumun tanımını verir (Erden, 1995, s. 99). Duyuşsal alan davranışlarının büyük bir bölümünü tutumlar meydana getirmektedir. Tutumu da bir uyarıcıya verilebilecek pozitif ya da negatif tepkiler şeklinde açıklayabiliriz (Köklü, 1992, s. 28).

Bir nesne veya durumla geçirilen tecrübeler tutumlarımızı belirlemede önemli bir faktördür. Olumlu yaşantılar sonucunda tutumlarımız da olumlu bir şekilde gelişim gösterir. Bu, olumsuz yaşantıların olumsuz tutumların nedeni olabileceği gibi tam tersi durumlar için de geçerlidir (Pehlivan, 1994, s. 42). Soyut bir kavram olmasına rağmen tutumlar bireyin insanlara karşı göstermiş olduğu sevgi ve nefret duygularının en önemli kaynağıdır (Morgan, 1999, s. 17). Bireyin objeler karşısında gösterdiği davranışlar sosyal hayatını önemli ölçüde etkilemektedir. Bunun sonucunda duygu ve davranışlar objelere karşı çeşitli eğilimler gösterirler (Kağıtçıbaşı, 1999, s. 20). Tutum, zihnin objeleri yargılaması sonucu verdiği hükümdür (Kılıç, 2002, s. 155).

Tutum, insanlara, nesnelere veya çeşitli olaylara karşı gösterilen olumlu ya da olumsuz düşüncelerdir. Kısaca tutum, zihnin objeleri yargılaması sonucu verdiği hükümdür. Objeler hakkındaki ne düşündüğümüzü belirtir (Robbins, 1994, s. 9). Ortaya çıkan davranışların temelinde tutum vardır. Yönlendirme, yöneltme gibi görev üstlenir. Tutum, olgusal bir süreç olarak tespit edilemeyen ve kişilerin nesnelere önceden kurduğu ilgileri yönlendiren unsurdur. Bütün

tepkilerimiz (nesnelere hakkında, kişiler hakkında, sivil toplum örgütleri, politik gruplar, dini, sosyal, ekonomik gruplar vs.) bizi yönlendiren içsel, önceden edinilmiş bir süreçtir.

Duyuşsal alan davranışlarının büyük bir bölümünü tutumlar meydana getirmektedir. Tutumlar objelere, şahıslara, durumlara, düşüncelere ya da herhangi bir özelliğe karşı beğenme, beğenmeme ve buna bağlı tepkilerdir. Tutumları doğrudan doğruya göremeyiz bunu ancak insanların davranışlarından ve sözlerinden anlarız. Ayrıca tutum için herhangi bir olaya karşı aynı şekilde tepkinin verilip verilmediği önemlidir. Farklı bir tanımda, tutumun öğrenilmiş eğilimler olduğu söylenir.

Tutum insanların eylemlerini yönlendiren karmaşık durumlardır. Mesleğe yönelik tutum ise insanın his ve davranışlarıyla mesleğine olan ilgisini ifade eder. Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları, yaptıkları işi sevmeleri, bunun önemli olduğunu bilmeleri ve kendilerini yeniliklere açmaları şeklinde olmalıdır. Kişinin sergilediği tutum onun meslek tercihinden, alacağı eğitime ve hatta yaşam tarzına kadar önemli durumlarda verdiği kararlara tesir etmektedir (Baron ve Byrne, 1979, s. 66). Bu konuda öğretmen adaylarının olumlu ya da olumsuz tavırları, meslekteki davranışlarını yönlendirmede çok etkilidir. Bu yüzden öğrencilerin öğrenme yaşantıları yaptıkları işe yönelik olumlu tutumlar içermelidir. Olumlu tutum sayesinde öğretmen yaptığı işten verim alır. Şayet bir tutum küçük yaşlarda edinilirse, önemli bir tecrübe ve belli durumlar yaşanmazsa bu o tutumun sabit olabileceğini ve kolaylıkla farklılaşmayacağını gösterir (Bordens ve Horowitz, 2002, s. 13).

Öğretmenlerin sahip olması gereken niteliklerin fazla olması, üst düzey donanıma sahip öğretmen sayısının da az olmasına yol açmaktadır. Ülkemizde de öğretmen atamaları ve öğretmen yeterlilikleri fazlasıyla tartışılan bir konu halindedir. Eğitim sistemi bir bütün olarak ele alındığında öğretmen kadrosu da sistemin önemli bir parçasıdır ve eğitim sisteminin temel sorunlarından birisi de öğretmenlerin istenilen donanımda olmamalarıdır. Bu sorunun çözülebilmesi adına da öğretmen yetiştirme uygulamaları geliştirilmektedir. Türkiye'nin yanı sıra birçok ülkede de bu konu tartışma halinde olup, öğretmen yetiştirme uygulamaları adına çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların

21. yüzyıldan itibaren hız kazandığından söz etmek de mümkündür (Oral, 2004, s. 88).

Öğretmen yetiştirme uygulamalarından önce etkili, donanımlı öğretmenin sahip olması gereken niteliklere ve üstlendiği rollere değinmekte yarar vardır. Konuya ilişkin çalışmalarda bahsedilen başlıca roller şunlardır (Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen, 2007, s. 36):

1. Öğrencileri bireysel olarak ele almak ve her bir öğrenci adına ideal öğrenme hızı ve biçimini belirleyerek optimal öğrenme ortamını oluşturmak.
2. Öğrencilerin bireysel öğrenim becerilerini geliştirmek.
3. Öğrencilerin kendilerine en uygun eğitim – öğretim seviyesine ulaşmalarını sağlamak.
4. Öğrencilerin bireysel problem çözme becerilerini geliştirmek.
5. Öğrencilerin bireysel araştırma becerilerini geliştirmek.
6. Öğrencilerin bireysel yaratıcılıklarını geliştirmek.
7. Öğrencileri ihtiyaç duydukları bilgi kaynaklarına ulaşma becerilerini geliştirmek.
8. Öğrencilere doğrudan bilgi vermenin yanında bilgiyi bulmalarını öğretmek.
9. Öğrencilere farklı öğrenme metotları uygulayarak çok yönlü öğrenme becerisine sahip olmalarını sağlamak.
10. Öğrencilere bireysel gelişimlerini sürdürmeleri açısından bilinçlendirme.
11. Öğrencilere, öğrenmenin sonunun olmadığını ve ömür boyu öğrenmeye devam edeceklerinin bilincini oluşturma.
12. Öğrencilerin ulusal kaynakların yanı sıra uluslararası kaynakları da kullanmalarına teşvik etme.
13. Öğrencilere ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etme bilincini geliştirme.
14. Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirme.
15. Öğrencilerin sorumluluk almalarını sağlama.
16. Öğrencileri çok yönlülüğe teşvik etme.

17. Öğrencilerin değişimlere karşı uyum sağlamalarını kolaylaştırma.
18. Öğrencilerin grup çalışma becerilerini geliştirme.
19. Öğrencilere okuldaki eğitim ve öğretimin sınırlı olduğunu, okul dışında da kendi gelişimlerini sürdürmeleri gerektiğini öğretmek.
20. Öğrencileri sınıf ortamındaki kararların alınma sürecine dahil ederek karar verme ve sorumluluk alma becerilerini güçlendirmek.
21. Öğrencilere eğitim verirken derslerden keyif almalarını sağlamak.

Maddeler halinde bahsedilmiş olan tüm roller esasında öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikleri de içermektedir. Öğretmenlik mesleğini tercih eden bir bireyin bu niteliklere sahip olması aynı zamanda bireyin çok yönlü ve çok donanımlı olma gerekliliğini de ortaya çıkartmaktadır. Öğretmen sayısının oldukça fazla olması ve eğitim sistemi içerisindeki rolleri düşünüldüğünde bu donanımlara sahip olmaları için bireysel bir beklenti içerisinde girmekten ziyade bu donanımlara öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin sahip olmalarını sağlayacak uygulamaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde öğretmenlik mesleği hem birey hem toplum hem de devlet tarafından en stratejik hizmetlerden biri olarak görülmekte ve bu doğrultuda sorumluluklar yüklenerek beklenti içerisinde girilmektedir. Bu da öğretmenlerin sorumluluklarını arttırdığı gibi her geçen gün toplumun donanımlı öğretmen konusundaki bilincini arttırmaktadır. Bu sayede öğretmenlerin donanımlarını arttırmaya yönelik çalışmalara da yoğunlaşıldığı görülmektedir (Güdek, 2007, s. 47).

Tüm bu artan bilincin yanı sıra öğretmenlerin mesleki tutumları da donanımlarını geliştirme ve kullanmada doğrudan belirleyici olmaktadır. Bir öğretmen ne kadar donanımlı olursa olsun mesleki tutum düzeyi düşük ise bu donanımları faydalı kullanması mümkün değildir. Bu sebeple öğretmenlerin öğretim becerilerinde ve sınıf içi davranışlarında mesleki tutumlarının yüksek bir etkisi vardır. Öğretmenlerin mesleki tutum düzeylerinin üzerinde ise birçok unsurun etkili olduğundan söz etmek mümkündür.

Öğretmen yetiştirme düzeyinde ülkemizde cumhuriyetin kuruluşundan itibaren çalışmalara başlandığı görülmektedir. Yürütülen çalışmaların bir kısmı olumlu sonuçlar verirken, bir kısmı istenilen sonuçları vermemiştir. Bununla

birlikte uluslararası gelişmeler takip edilerek yeni çalışmalar geliştirildiği görülmektedir. Yürütülen tüm çalışmalarda öğretmen donanımlarını geliştirmek adına da çaba sarf edilmektedir. Temel amaç şüphesiz eğitim, öğretim kalitesini arttırmaktadır. Bunun adına farklı yöntemler takip edilse ve öğretmen donanımlarının yüksek olması gerekliliğinin bilincine varılmış olsa da öğretme sürecinde oldukça birey bazlı bir süreçtir ve öğretmenlerin mesleki tutumları yüksek etkiye sahiptir. Bu yönüyle de sistem içerisinde şüphesiz öğretmenlerin mesleki tutum düzeylerinin yüksek olması adına çalışmalar yürütülse de mesleki tutum düzeyi üzerinde bireyin kişilik özellikleri belirleyici olmaktadır.

Öğretmenlerin öğrenciler ile kurdukları iletişim ve derslere verdikleri önem incelendiğinde mesleki tutumlarının yönlendirici olduğu görülmektedir. Yani, mesleki tutum düzeyi yüksek bir öğretmen hem mesleğine hem de öğrencilere yüksek bir saygı ve sorumluluk duyarak yoğun bir çaba sarf etmekte hem kendilerini hem de öğrencilerini geliştirmek adına çalışmalar gerçekleştirmektedir. Bununla birlikte mesleki tutum düzeyi düşük öğretmenler ise donanımları ne kadar fazla olursa olsun yaptıkları işi yalnızca bir meslek olarak nitelendirmekte ve özel bir çaba göstermeksizin görevlerini yerine getirmektedirler. Kurulan iletişimin büyük önem taşıdığı öğrenme sürecinde sorumluluk almaktan kaçınan ve meslek itibari ile yalnızca kendisine yüklene görevleri yerine getiren bir öğretmenin öğrenme sürecine gerekli katkıyı sağladığından söz etmek mümkün değildir.

Birçok sistem geliştirilmesine, teknolojik gelişmelerden yararlanılmasına karşın öğretmenlik mesleği sevrerek yapılması gereken meslekler arasında yer almaktadır ve mesleki tutum düzeyi düşük bir öğretmen ile yüksek kalitede eğitim-öğretim gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Mesleki tutum düzeyi ise temelinde bireyin kişilik özelliklerine dayanmakla birlikte çevre faktörlerden de etkilenmektedir. Öğretmenin mesleğe bakış açısı, yaşı, cinsiyeti, kıdem yılı gibi demografik özelliklerin yanı sıra çalışma ortamında kendisine sunulan ortam ve maruz kaldığı sorunlar da mesleki tutum düzeyinde belirleyici olmaktadır.

Öğretmenlik, kutsal bir meslek olarak nitelendirilmekle birlikte bilinçli nesillerin yetiştirilmesi adına da büyük bir rol üstlenmektedir. Oluşturulan sistematik yapının yanı sıra bireysel çaba da gerektiren öğretmenlik mesleği,

yalnızca mesleki yeterlilik ile değil aynı zamanda duygusal yetkinlik ile de icra edilen bir meslek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple öğretmenlerin bireysel yetkinliklerinin yanında mesleğe bakış açıları, işlerine duydukları saygı ve dönemsel olarak içerisinde buldukları duygusal yapı da verdikleri eğitimin kalitesi üzerinde yüksek etkiye sahip unsurlar haline gelmektedir. Bu da öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarına ilişkin çalışmaların sayısal olarak yüksek olmasına yol açmaktadır. Bu çalışma kapsamında da öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ele alan ve 2013-2018 yılları arasında hazırlanan çalışmalara yönelik bir inceleme gerçekleştirilmiştir. Bu yönde bir çalışma gerçekleştirilmesinin sebebi literatürde konuya ilişkin inceleme sayısının son derece yetersiz oluşudur. Bu bağlamda öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelemesinin birleştirilmesi önem taşımaktadır. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında 2013-2018 yılları arasında yayımlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

1.2. Amaç ve Önem

1.2.1. Araştırmanın amacı

Günümüz değişim çağıdır ve hemen her alanda köklü değişimler yaşanmaktadır. Eğitim – öğretim de bu değişime maruz kalan alanlardan birisidir. Teknoloji kullanımı her geçen gün sistem içerisinde artmakla birlikte yeni öğrenme ve öğretme metotlarını da ortaya çıkartmaktadır. Bununla birlikte insan faktörü sistem içerisinde büyük rol oynamaktadır. Öğretmenlerin mesleki donanımlarının yanı sıra bireysel nitelikleri ve mesleğe yaklaşımları öğretme sürecinde etkili olmaktadır. Araştırma kapsamında da öğretmenlerin mesleki tutumları üzerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi ve mesleki tutum düzeyinin artırılması adına getirilebilecek önerilerin sunulması amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın amacı; öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında Türkiye’de son altı yılda yayınlanmış lisansüstü tezlerin bilimsel bir çalışmanın içermesi gereken ana başlıklar doğrultusunda incelenmesidir. Bu temel amaç kapsamında, tez çalışmaları künye, özet, giriş, yöntem, bulgular, tartışma ve yorum, öneriler ve kaynakça bölümleri olarak ayrı ayrı incelenmiştir.

Bu esas amaç doğrultusunda aşağıda yer alan alt problemler belirlenmiş ve bu alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Tezler tematik açıdan nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Tezlerin özet ve giriş bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?
3. Tezler yöntem açısından nasıl bir dağılım göstermektedir?
4. Tezler veri toplama aracı, geçerlik, güvenirlik belirleme ve veri analizi yöntemleri bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?
5. Tezlerin bulgular bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıl bir dağılım göstermektedir?
6. Tezlerin tartışma ve yorumlar bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?
7. Tezlerin öneriler bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?
8. Tezlerin kaynakça bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?

1.2.2. Araştırmanın önemi

Eğitim-öğretim gelecek nesillerin yetiştirilmesinde rol oynadığı kadar toplum üzerinde de doğrudan etkiye sahiptir. Dolayısıyla eğitim-öğretim konularında yapılan her çalışma, ele alınan her konu toplumun genelini yakından ilgilendirmektedir. Eğitim-öğretim süreci içerisinde yüksek etkiye sahip olan öğretmenlerin, mesleki tutum düzeylerini etkileyen unsurların ele alındığı bu çalışmada eğitim-öğretim süreçlerinin daha ileriye taşınması adına da kazanımlar sağlamıştır. Eğitim kalitesi, toplumların gelişmişlik düzeyi üzerinde doğrudan etkiye sahip bir unsurdur. Eğitim kalitesinin yükseltilebilmesi için ise birçok faktörün yüksek kalitede bir araya getirilmesi gerekmektedir. Bu faktörlerin başında da öğretmenlerin mesleki tutumları gelmektedir. Literatürde eksikliği hissedilen öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesi, araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

Bu yönleri ile araştırmanın eğitim-öğretim alanına önemli katkılar sağlaması hem öğretmenlere hem de yöneticilere mesleğe yönelik bilgi ve öneriler sunması araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

1.3. Varsayımlar

Araştırmaya ilişkin varsayımlar şu şekildedir:

- Ulusal düzeyde yapılmış yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının YÖK (Yükseköğretim Kurulu) Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nda dizinleme çalışmalarının doğru bir şekilde gerçekleştirildiği;
- Ulusal düzeyde 2013-2018 yılları içerisinde öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılmış tüm tez çalışmalarının enstitüler aracılığıyla YÖK (Yükseköğretim Kurulu) Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'na tam biçimde gönderildiği varsayılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

- Araştırma, konuya ilişkin ele alınan çalışmalarda yapılan incelemeler sonucu elde edilen bulgular ile sınırlıdır.
- Araştırmanın evreni konuya yönelik 2013-2018 yılları arasında yapılan çalışmalar ile sınırlıdır.
- Araştırmanın konusu, ulusal tez merkezinin internet sayfasında detaylı taramada özet alanı içinde öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ifadesi geçen tezler ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Öğretmenlik: Eğitim fakültesi mezunu olup, MEB'e bağlı okullarda ya da dershanelerde öğretmenlik görevinde bulunan bireylere verilen unvana denir (Ekici, 2014, s. 659).

Meslek: Bireylerin geçimlerini sağlamak ve yaşamlarını sürdürmek için yaptıkları devamlılığı olan zihinsel, sanatsal vb. faaliyetlere denir (Ekici, 2014, s. 658).

Tutum: Bireyi diğer kişilere ya da nesnelere yönelik takınmış olduğu duygu, düşünce veya davranışlardır. Bireyin kişilere ya da nesnelere karşı takınmış olduğu bu tutumlar karmaşık zihinsel durumların bir tezahürüdür. Kişilerin

takınmış olduğu bu tutumlar olumlu ya da olumsuz bir şekilde kendini gösterir. Tutumlar kişilerin davranışlarına yön veren veya kişileri motive etmeye yarayan bir etken olarak da değerlendirilebilir (Ekici, 2014, s. 659; Erden, 1995, s. 12).

Mesleki Tutum: Kişilerin mesleklerine karşı takınmış oldukları duygusal tepkileri ve mesleklerine olan aidiyetleri mesleki tutumun tanımı olarak karşımıza çıkar (Durmuşoğlu, Yanık ve Akkoyunlu, 2009, s. 77).

İKİNCİ BÖLÜM

2. Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde konuya ilişkin kavramsal çerçeve çizilerek benzer çalışmalar incelenmiştir. Araştırma kapsamında 2013-2018 yılları arasındaki çalışmalar hedef alındığından yalnızca bu yıllar arasında gerçekleştirilmiş olan çalışmalar ele alınarak elde edilen bulgular üzerinde durulmuştur. Öğretmenlik, yalnızca bilgi birikiminden ziyade duyguların da yer aldığı ve büyük önem taşıyan meslektir. Bu sebeple öğretmenlerin bilgi birikimlerinin yanında mesleğe bakış açılarına, duygusal yaklaşımlarına ve tutumlarına da yer verilerek çok yönlü bir şekilde değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

2.1. İlgili Araştırmalar

2.1.1. *Yurt içinde yapılan araştırmalar*

Küçük (2013, s. 263) tarafından gerçekleştirilen “Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretmenliğine Yönelik Tutumları ile Benlik Saygıları Arasındaki İlişki” adlı çalışma Kastamonu Eğitim Dergisi’nde yayımlanmıştır. Araştırmanın örneklemini eğitimlerini Marmara Üniversitesi’nde alan müzik öğretmenliği öğrencileri oluştururken birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri örnekleme yer almıştır. Birinci sınıf öğrencilerinin sayısı 42 iken, dördüncü sınıf öğrencilerinin sayısı 40’tır.

Yapılan sınamalar neticesinde öğrencilerin genel olarak öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üst düzeyde bulunurken, cinsiyetin ve sınıfın öğretmenlik mesleğine yönelik tutumda farklılığa yol açtığı belirlenmiştir. Kadın öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları erkek öğrencilere göre daha yüksekken, birinci sınıf öğrencilerinin de dördüncü sınıf öğrencilerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları daha üst düzeyde belirlenmiştir. Konuya ilişkin benzer çalışmalarda incelendiğinde ki bu çalışmalar müzik öğretmenliği öğrencilerinin ele alındığı çalışmalardır, benzer bulgular elde edilmiştir. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek tutuma sahip olmalarının başlıca

sebebi olarak kadınların, erkeklere göre meslek edinme konusunda daha hevesli olmaları düşünülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında yapılan analizler neticesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Bu bulgulara göre genel liseden mezun olan öğrencilerin, müzik lisesinden mezun olan öğrencilere göre daha yüksek bir tutum düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Bu durum beklenenin aksine bir bulgu olarak dikkat çekmekle birlikte sebep olarak müzik lisesinden eğitim alan öğrencilerin aldıkları eğitimin mesleğe yönlendirmeye yönelik olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Bir diğer sebep ise müzik lisesinde eğitim alan öğrencilerin müzik öğretmeni olmak adına yaşanacak zorluklar hakkında daha net bilgilere sahip olmalarıdır. Girilmesi gereken sınavlar, mülakatlar ve stajlarla dolu süreç göz önüne alındığında bu süreç hakkında müzik lisesi mezunları daha bilgili durumdadır ki bu da mesleğe yönelik tutumlarında olumsuz bir etkiye yol açmaktadır. Nitekim birinci sınıf öğrencileri ile dördüncü sınıf öğrencileri arasındaki farklılığın da benzer bir sebepten kaynaklandığı düşünülmektedir. Öyle ki dördüncü sınıf öğrencileri, öğretmen olabilmek adına yaşanacak süreç hakkında daha net bilgilere sahip iken birinci sınıf öğrencilerinin bu süreç hakkındaki bilgileri daha kısıtlıdır. Bu da birinci sınıf öğrencilerinin dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha yüksek öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyine sahip olmalarına neden olmaktadır.

Katılımcıların benlik saygısı düzeyleri incelendiğinde ise ortalamanın yüksek olduğu belirlenmiştir. Yine sınıf değişkenine göre benlik saygısı düzeylerinde farklılık tespit edilmiş ve birinci sınıf öğrencilerinin dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha yüksek benlik saygısına sahip oldukları belirlenmiştir. Diğer demografik bulgulara göre ise benlik saygısı düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir. Elde edilen bulgular, konuya ilişkin benzer çalışmalarla aynı doğrultuda olmuştur. Son olarak katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde pozitif yönlü yüksek bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç da yine konuya ilişkin benzer çalışmalar ile aynı doğrultuda olmuştur.

“İlköğretim Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” adlı çalışma Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi’nde yayımlanmış olup Kahyaoğlu, Tan ve Kaya (2013, s. 225-236) tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada ilköğretim öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören 1.320, örneklemini ise 260 ilköğretim öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada ilköğretim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının, öğrenme stilleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Ekici (2014, s. 658-665) tarafından Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi’nde yayımlanan “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Örneği)” adlı çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında çeşitli değişkenlerin etkilerini ve farklılık yaratıp yaratmadığını incelemektedir. Çalışmanın adında da yer verildiği üzere araştırma İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi’nde gerçekleştirilmiş olup pedagojik formasyon eğitimi alan 136 öğretmen adayının katılımı ile örneklem oluşturulmuştur. Katılımcılara demografik özelliklerin yanı sıra Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinde yer alan maddeler yöneltmiştir. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiştir.

Araştırma kapsamında öncelikli olarak cinsiyete göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyinde farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan analizler neticesinde cinsiyete göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyinde farklılık olmadığı belirlenirken, yapılan literatür taramasında cinsiyete göre tutum düzeyinde hem farklılık bulan hem de farklılık bulmayan çalışmalara rastlanmıştır. Farklılık bulan çalışmalarda ise büyük bir çoğunlukla kadınların, erkeklere göre daha yüksek tutum düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında inceleme yapılan bir diğer demografik özellik katılımcıların mezun oldukları üniversite türü olmuştur. Yapılan analizler neticesinde mezun olunan üniversite türünün de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açmadığı

belirlenmiştir. Katılımcıların medeni durumlarının tutum düzeyi üzerindeki etkileri incelendiğinde bu kez istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yapılan sınamalar neticesinde evli katılımcıların bekar katılımcılara göre daha yüksek öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir.

Katılımcıların öğretmenlik mesleğinin saygınlığa ilişkin görüşlerine göre yapılan fark analizlerinde öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyinde bu görüşlerin farklılığa yol açtığı belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlik mesleğinin Türkiye’de saygın bir meslek olduğunu düşünen katılımcılar, öğretmenlik mesleğinin Türkiye’de saygın bir meslek olmadığını düşünen katılımcılara göre daha yüksek öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir.

İncelenen bir diğer demografik özellik katılımcıların mezun oldukları lisans programıdır. Yapılan sınamalar sonucunda mezun olunan lisans programının katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açtığı belirlenmiştir. Buna göre ilahiyat bölümü mezunu öğretmen adaylarının İngiliz Dili ve Edebiyatı ile Amerikan Kültürü ve Edebiyatı bölümlerinden mezun olan öğretmen adaylarından daha yüksek öğretmenliğe yönelik mesleki tutum düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Konuya ilişkin literatür taraması yapıldığında elde edilen bulguların diğer çalışmalar ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Katılımcıların yaşlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerinde bir farklılığa yol açıp açmadığı incelendiğinde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Son olarak katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri ile öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenleri arasındaki ilişki incelendiğinde tutum düzeyine göre nedenlerin farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri yüksek olan katılımcıların tercih nedenleri arasında çalışma koşulları, iş garantisi ve aile isteği gibi nedenler yer almaktadır. Bu bulguların da yapılan literatür taramasında konuya ilişkin çalışmalarla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Hamisoğlu (2015, s. 43-65) tarafından Yakın Doğu Üniversitesi’ne yüksek lisans tezi olarak sunulan “Zihin Engelliler Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” adlı çalışmada öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Yapılan analizler öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin, yaşlarının, mezun olunan okul türünün, mezun oldukları alanın, okudukları sınıfın ve üniversite tercihlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık yaratmadığı saptanmıştır.

Karatekin, Merey ve Keçe (2015, s. 70-96) tarafından gerçekleştirilen “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” adlı çalışma Yeni Yüzyıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi’nde yayımlanmıştır. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çalışma, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi’ndeki 403 öğrencinin katılımıyla 2011 yılı Bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelinde yürütülen bu araştırmada veriler “öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeği” (Semerci, 1999, s. 54) ile toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında cinsiyet, öğretmenlik mesleğini seçme ve sosyal bilgiler branşını seçme değişkenine göre anlamlı bir fark görüldüğü, öğrenim şekli, sınıf düzeyi, baba mesleği, anne-baba eğitim durumu, ailenin gelir durumu ve yerleşim türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmediği ortaya çıkmıştır. Ana Dili Eğitimi Dergisi’nde yayımlanan “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Beklentileri” adlı çalışma Özçakmak ve Köroğlu (2015, s. 49-58) tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğinden beklentilerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü’nde öğrenim gören dördüncü sınıf öğretmen adayı 80 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Veriler, “Öğretmenlik mesleğinden beklentileriniz nelerdir?” şeklinde sorulan açık uçlu bir soru ile toplanmış, çalışmanın güvenirliliğini sağlamak amacıyla hem birinci hem de ikinci araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Çalışmada toplanan veriler, nitel veri toplama ve çözümlene tekniklerinden içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışmada başlıca şu sonuçlara ulaşılmıştır: 1) Öğretmen adaylarının çoğu,

öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu beklentiye sahiptir. 2) Bayan öğretmen adayları, öğretmen olarak atanacaklarına erkek öğretmen adaylarından daha fazla inanmaktadır. 3) Yüksek başarı düzeyine sahip öğretmen adayları, düşük ve orta seviye akademik başarı düzeyine sahip öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleği hakkında daha olumlu düşünmektedir.

Polat, Arslan ve Satıcı (2016, s. 675-691) tarafından gerçekleştirilen “Öğretmenlerin Mesleki Tutumları ile Sınıf Disiplin Modeli Tercihleri Arasındaki İlişki” adlı çalışma 2016 yılında X. Ulusal Eğitim Kongresi için hazırlanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin mesleki tutum düzeyleri ile sınıf disiplin modeli tercihleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde gerçekleştirilirken, örneklem de Gebze’de hizmet veren 318 ortaokul öğretmeni tarafından oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ve Disiplin Görüşleri Envanterinden yararlanılmıştır.

Yapılan analizler neticesinde öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerinin yüksek olduğu belirlenirken, öğretmenlerin en çok yüzleştirme-anlaşma disiplin modelini tercih ettikleri belirlenmiştir. Öğretmenler tarafından en az tercih edilen disiplin modeli ise kural-sonuç modeli olmuştur. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyi ile yüzleştirme-anlaşma disiplin modeli arasında ise pozitif yönlü, düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyi arttıkça yüzleştirme-anlaşma disiplin modeli tercihi de düşük bir oranda da olsa artış göstermektedir.

Benzer şekilde öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyi ile iletişim-dinleme disiplin modeli arasında da pozitif yönlü, düşük düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyi arttıkça iletişim-dinleme disiplin modeli tercihi de düşük bir oranla artış göstermektedir. Bu disiplin modelini tercih eden öğretmenler daha az kontrol etme eğiliminde olmaktadır, bu da öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyi arttıkça kontrol etme eğiliminin azaldığı anlamına gelmektedir.

Nalçacı ve Sökmen (2016, s. 717-727) tarafından gerçekleştirilen “Öğretmen Adaylarının Mesleği Tercih Nedenleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki” adlı çalışma Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi’nde yayımlanmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının

öğretmenlik mesleğini tercih etme sebepleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki ele alınmıştır. Araştırma Erzurum'da gerçekleştirilmiş olup evreninin Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi'nde eğitimini sürdüren öğretmen adayları oluşturmuştur. Örneklem oluşumunda ise gönüllülük esaslı ön planda tutularak ölçüt örnekleme yönteminden yararlanılmış ve 246 öğrencinin katılımı ile örneklem oluşturulmuştur. Süreç içerisinde Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği ve Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Ölçeği kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini algı bazlı tercih etme nedenleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri arasında pozitif yönlü düşük kuvvette bir ilişki belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinde ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerinde demografik özelliklere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Öğretmenlerin, ÖMYT ve ders dışındaki zamanlarını kullanım ilişkisi incelendiğinde ise mesleğe yönelik tutum düzeyinin alt boyutlarından olan sevgi alt boyut düzeyi arttıkça ders dışı zamanlarda mesleğe yönelik daha çok vakit harcadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin mesleklerini sevme düzeyleri düştükçe ders dışı vakitlerini daha az mesleklerine yönelik değerlendirdikleri görülmektedir. Bununla birlikte sevgi düzeyi düştükçe mesleki görevleri yerine getirme düzeyinde de düşüş yaşandığı tespit edilmiştir.

Pamukkale Üniversitesi'ne tezsiz yüksek lisans programı olarak sunulan "Aday Öğretmenlerin, Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları" adlı çalışma Kırılmış (2017, s. 15-23) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada aday öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin mesleki tutumları incelenmiştir. Bu çerçevede Denizli Merkezefendi ilçesinde bulunan aday öğretmenler örneklem olarak kullanılmıştır. Aday öğretmenlik süreci öğretmenlerin mesleki uyumları açısından önemli bir konumda yer almaktadır. Bu nedenle aday öğretmenlik sürecinin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Aday öğretmenlerin öğretmenlik uygulamaları ve mesleğe yönelik tutumları öğretmenlik mesleğine başlamaları ile birlikte değişkenlik gösterebilmektedir.

Konuya ilişkin benzer çalışmalar incelendiğinde Durmuşçelebi, Yıldız ve Saygı (2017 s. 8-12) tarafından gerçekleştirilen çalışmaya rastlanmaktadır.

“Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışma 2017 yılında Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi’nde yayımlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Türkiye’nin değişik kentlerinde bulunan toplam 28 üniversitenin değişik fakültelerinin 15 bölümünden 558 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan istatistiksel analizlerde öğrenci tutumlarının çeşitli değişkenlerde farklılaştığı saptanmıştır.

Bir diğer çalışma Demir ve Gelişli (2018, s. 487-507) tarafından “Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Mesleki Görevlerine Yönelik Ders Dışı Zaman Kullanımları Arasındaki İlişki” Kastamonu Education Journal’da yayımlanmıştır. Araştırma kapsamında sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve ders dışı zaman kullanımları ele alınmış, iki olgu arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma Karabük ilinde gerçekleştirilmiş olup araştırmanın evrenini de Karabük ilinde ilkokullarda hizmet veren 517 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. 517 öğretmene ulaşılabileceği düşüncesi ile örneklem oluşturulmamış, buna karşın 455 öğretmene ulaşılabilmektedir.

Yapılan analizler neticesinde öğretmenlik mesleğine yönelik tutumda cinsiyete bakımından anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kadın öğretmenler, erkek öğretmenlere göre daha pozitif bir tutum düzeyine sahiptirler. Konuya ilişkin benzer çalışmalar incelenmiş ve elde edilen bulguların söz konusu çalışmalar ile benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. Mesleki deneyim süresine göre ÖMYT düzeyleri incelendiğinde yine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve 1-5 yıl aralığında mesleki deneyime sahip öğretmenlerin diğer katılımcılara nazaran fazla ölçüde tutum düzeyi olduğu belirlenmiştir. Yıllar içerisindeki yıpranma payı ve mesleğe yeni girmiş olmanın vermiş olduğu heves ile bu yönde bir farklılık yaşandığı düşünülmektedir. Öğretmenlerin sınıflarının büyüklüklerine göre tutum düzeyleri incelendiğinde sınıf büyüklüğü arttıkça tutum düzeyinin düştüğü belirlenmiştir. Sınıf kapasitesi arttıkça öğrencilerin sorunları da arttığından sınıfa hâkim olmak daha zor bir hal almaktadır ki bu da mesleğe yönelik tutum düzeyinin azalmasına neden olmaktadır. Bir diğer değişken olan mezun olan fakülte değişkenine göre de tutum düzeylerinde farklılık belirlenmiş ve eğitim fakültesi dışında bir fakülteden mezun olup sınıf öğretmeni olan bireylerin daha düşük mesleki tutum düzeyine sahip oldukları

belirlenmiştir. Bu durumun başlıca sebebi olarak ise eğitim fakültesinden mezun olmayan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik daha az bilgi birikimine sahip oldukları ve sorunlarla baş etmede güçlük yaşadıkları düşünülmektedir.

Dikmen ve Tuncer (2018, s. 24-38) tarafından gerçekleştirilen ve Harran Education Journal dergisinde yayımlanan çalışmada örneklemini pedagojik formasyon alan öğrenciler oluşturmakta olup öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ve bakış açıları ele alınmaktadır. Araştırma kapsamında bir durum tespitinde bulunulmak istendiğinden betimsel tarama modeli tercih edilmiştir. Araştırmanın evrenini Fırat Üniversitesi'nde pedagojik formasyon alan öğrencilerin tamamı oluştururken, örneklem 2016-2017 eğitim öğretim dönemi içerisinde pedagojik formasyon alan 238 öğrenci oluşturmuştur. Bu öğrencilerin seçimi ise gönüllülük esaslı ön planda tutularak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçek Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği olmuştur. Ölçek kapsamında katılımcılara 35 madde yöneltilmiştir.

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen analizler sonucunda sevgi boyutunda kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre öğretmenlik mesleğini daha çok sevdikleri belirlenmiştir. Konuya ilişkin benzer çalışmalarda elde edilen bulgu ile aynı yönde sonuçlara rastlandığı gibi cinsiyetin öğretmenlik mesleğini severek yapma düzeyinde farklılığa yol açmadığı sonucu elde edilen çalışmalara da rastlanmaktadır. Bu durumun sebepleri incelendiğinde ise kadınların öğretmenlik mesleğine daha yatkın olmaları, sosyal yaşamları ile iş yaşamlarına bir arada idare etme fırsatı yakalamaları ve toplum tarafından öğretmenlik mesleğinin kadınlara yakıştırıldığı gibi nedenler ön plana çıkmaktadır. Sonuçta öğretmenlik mesleğine karşı bir sevgiden yani duygudan söz edildiği için bu duygu yoğunluğu kişiden kişiye değişecek bir durumdur, bu da genel bir sebebin kabul görmesini mümkün kılmamaktadır.

Araştırma kapsamında öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında farklılığa yol açıp açmadığının incelendiği bir diğer sosyo-demografik özellik öğrencilerin mezun olma durumlarıdır. Araştırma kapsamında ölçeğin geneline ilişkin mezun öğrenciler ile son sınıf öğrencilerinin görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmazken, uyum alt boyutunda mezun öğrencilerin son sınıf öğrencilerine göre daha pozitif görüşlere sahip

oldukları belirlenmiştir. Konuya ilişkin benzer çalışmalar incelendiğinde de baskın bir farklılıktan söz etmek mümkün değildir.

Katılımcıların eğitim aldıkları fakültenin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açıp açmadığında yine anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Buna karşın uyum alt boyutunda iktisadi ve idari bilimler fakültesinde eğitim alan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha yüksek bir uyum düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Konuya ilişkin literatür taraması yapıldığında yine benzer bir sonuç elde edildiği görülmektedir. Bunun başlıca sebepleri arasında ise iş imkanlarının kısıtlı olması sonucu birçok mezun öğrencinin iş bulma amacı ile öğretmenliğe yöneliyor olması gösterilmektedir. Mezun öğrenciler bir meslek sahibi olmak adına öğretmenlik mesleğine yöneldiklerinden fakültelerine bağlı olarak tutumlarında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamaktadır.

Araştırmanın bulgularına yönelik genel bir değerlendirmede bulunulduğunda demografik özelliklerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumda genel bir farklılığa yol açmadığı belirlenmiştir. Alt boyutlar düzeyinde ise sevgi alt boyutunda kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeye sahip oldukları, eğitim alınan fakülte ve mezun olma durumuna göre ise uyum alt boyutunda farklılık yaşandığı belirlenmiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumda en yüksek etkiye sahip alt boyut ise sevgi alt boyutu olmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın deseni, evreni, örnekleme, kullanılmış olan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi süreci açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Deseni

Araştırmada, 2013 ile 2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelemesini yapmak amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminden biri olan durum çalışması deseninin iç içe geçmiş durum çalışması türü kullanılmıştır. Tek bir durum içinde genellikle birden fazla alt başlık olabilir. Böyle bir durumda birden çok inceleme başlığında bahsedilmiştir. Buradaki fark, bir durum çalışmasının belirli durumu, bütün olarak ve tek bir başlık olarak incelemesi ya da bir durum içinde olabilecek birden fazla alt başlığa ayrılmasıyla ilgilidir. Birinci durumda bütüncül tek durum deseni tercih edilirken, ikinci durumda iç içe geçmiş durum deseni tercih edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 291).

Bu çalışmada incelenen tezler ölçme aracındaki ölçütlere göre doküman inceleme yapılarak değerlendirilmiştir. Doküman incelemesi, araştırması yapılacak çalışma hakkında bilgi içeren yazılı kaynakların incelenmesini içeren var olan kayıt ya da belgelerin, bilgi kaynağı olarak sistematik şekilde değerlendirilmesidir. Doküman incelemesinde dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, konu ile ilgili gereken belgelere erişilmesi, analiz edilmesi ve bunun sonucunda belirli bir durum veya fikirleri ifade edecek bir senteze ulaşılabilmesi amacıyla gereken değişikliklerin gerçekleştirilebilmesidir (Karasar, 2007, s. 77; Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 69).

3.2. Evren ve Örneklem

3.2.1. Araştırmanın evreni

Araştırmada öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında yapılmış tez çalışmalarının istatistiksel ve metodolojik açıdan durumlarının ortaya konması amaçlandığından, çalışmanın teorik evreni: ulusal düzeyde öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında yapılmış araştırmalardır. Araştırmanın çalışılabilir evreni: Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında yapılmış öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinden oluşmaktadır.

3.2.2. Araştırmanın Örnekleme

Örneklem seçiminde ise amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Yapılacak araştırmanın amacına uygun olarak, bilgi ve içerik bakımından zengin olan durumların belirlenerek detaylı olarak incelenmesine fırsat veren amaçlı örnekleme, belirli kriterleri taşıyıp ya da belirli nitelikleri barındıran bir veya birden fazla hususi başlıklarda araştırma yapılmak istendiğinde kullanılmaktadır (Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. 2012 s. 85).

Araştırmanın amacı doğrultusunda, son altı yılda [2013-2018] YÖK Dokümantasyon Daire Başkanlığı’nda öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile ilgili indekslenen kırk dört (44) adet lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) tez araştırmanın örneklem grubunu oluşturmuştur. Bu örnekleme ait bilgiler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

3.2.2.1. 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımı.

2013-2018 yıl aralığında konuya ilişkin yazılan tezlerin [yüksek lisans ve doktora] üniversitelere göre dağılımına ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	2013		2014		2015		2016		2017		2018		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1. Abant İ. B.	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2	2	4.5
2. Adnan M.	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
3. Ahi Evran	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	1	2.2
4. Akdeniz	-	-	-	-	1	2.2	-	-	3	6.8	-	-	4	9.0
5. Aksaray	1	2.2	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2	3	6.8
6. Ankara	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
7. Atatürk	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
8. Avrasya	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
9. Çanakkale	-	-	-	-	2	4.5	-	-	-	-	-	-	2	4.5
10. Dumlupınar	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
11. Dokuz Eylül	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
12. Erzincan	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
13. Fırat	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2	2	4.5
14. Gazi	1	2.2	1	2.2	-	-	1	2.2	-	-	-	-	3	6.8
15. Gaziantep	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
16. İnönü	-	-	-	-	3	6.8	-	-	-	-	-	-	3	6.8
17. İ. Aydın	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2.2
18. Kafkas	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
19. Karadeniz Teknik	-	-	2	4.5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4.5
20. Kastamonu	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	1	2.2
21. Kahramanmaraş	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	1	2.2
22. Mersin	1	2.2	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2	3	6.8
23. M. Akif Ersoy	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
24. Niğde	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
25. Okan	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
26. Yeditepe	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2
27. Yüzüncü Yıl	-	-	-	-	1	2.2	-	-	2	4.5	-	-	3	6.8
Toplam													44	100

Tablo 1’de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımına bakıldığında bu konuda yapılan çalışmaların sayısının en fazla Akdeniz Üniversitesi’nde olduğu görülmektedir ($n=4$, %9.09). Gazi, Mersin, Aksaray, Yüzüncü Yıl ve İnönü Üniversitesi’nde 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu 3(%6.82) tez çalışmasına yer verilmiştir. Abant İzzet Baysal, Çanakkale ve Fırat Üniversitesi’nde ise belirtilen

konu üzerinde ve belirtilen yıl aralığında 2 (%4.45) tez çalışması gerçekleştirilmiştir. Tablo 1’de yer alan diğer üniversitelerin tamamında 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu 1 (%2.27) tez çalışması yapılmıştır.

3.2.2.2. 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin üniversite türüne göre dağılımı

2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin üniversite türlerine göre dağılımına ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Üniversite Türlerine Göre Dağılımı

Üniversite Türü	<i>n</i>	%
1. Devlet	40	90.9
2. Vakıf	4	9.1
Toplam	44	100

Tablo 2’de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yıl aralığında yazılan tezlerin [yüksek lisans ve doktora] üniversite türüne göre dağılımında tez çalışmalarının 40 (%90.9)’unun devlet üniversitesinde, 4 (%9.1)’ünün ise vakıf üniversitesinde yapıldığı belirtilmiştir.

3.2.2.3. 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin anabilim dallarına göre dağılımı

2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin anabilim dallarına göre dağılımına ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	<i>n</i>	%
1.Beden Eğitimi ve Spor	5	11.36
2.Eğitim Bilimleri	10	22.73
3.Eğitim Programları ve Öğretim	6	13.64
4.Eğitim Yönetimi ve Denetimi	2	4.55
5.Güzel Sanatlar Eğitimi	3	6.82
6.İlköğretim	11	25
7.İşletme	2	4.55
8.Sınıf Öğretmenliği	1	2.27
9.Sosyoloji	1	2.27
10.Türkçe Eğitimi	1	2.27
11.Uygulamalı Sanatlar Eğitimi	1	2.27
12.Yönetim Bilimleri	1	2.27
Toplam	44	100

Tablo 3’de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin anabilim dallarına göre dağılımına bakıldığında belirtilen konu üzerinde en fazla çalışmayı yapan üç anabilim dalı sırasıyla; (i) ilköğretim ($n=11$, %25), (ii) eğitim bilimleri ($n=10$, %22.73), (iii) eğitim programları ve öğretim ($n=6$, %13.64) şeklindedir. Belirtilen yıl aralığında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin gerçekleştirildiği diğer anabilim dalları ise beden eğitimi ve spor ($n=5$, %11.36), güzel sanatlar eğitimi ($n=3$, %6.82), eğitimi yönetimi ve denetimi ($n=2$, %4.55), işletme ($n=2$, %4.55), sınıf öğretmenliği ($n=1$, %2.27), sosyoloji ($n=1$, %2.27), Türkçe eğitimi ($n=1$, %2.27), uygulamalı sanatlar eğitimi ($n=1$, %2.27), yönetim bilimleri ($n=1$, %2.27) şeklindedir.

3.2.2.4. 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin danışman unvanlarına göre dağılımı

2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin danışman unvanlarına göre dağılımına ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Danışman Unvanı	<i>n</i>	%
1.Doç. Dr.	15	34.09
2.Dr. Öğr. Üyesi	18	40.91
3.Prof. Dr.	11	25
Toplam	44	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında yüksek lisans ve doktora tezlerinin danışman unvanlarına göre dağılımı sırasıyla; (i) Dr. Öğr. Üyesi ($n=18$, %40.91), (ii) Doç. Dr. ($n=15$, %34.09), (iii) Prof. Dr. ($n=11$, %25) şeklindedir.

3.2.2.5. 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre dağılımı

2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre dağılımına ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	<i>n</i>	%
1.2013	8	18.18
2.2014	6	13.64
3.2015	15	34.09
4.2016	3	6.82
5.2017	8	18.18
6.2018	4	9.09
Toplam	44	100

Tablo 5’de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre dağılımına bakıldığında en fazla tez çalışmasının (i) 2015 ($n=15$, %34.09) yılında yapıldığı görülmektedir. Diğer yılların dağılımı ise; (ii) 2013 ($n=8$, %18.18), (iii) 2017 ($n=8$, %18.18), (iv) 2014 ($n=6$, %13.64), (v) 2018 ($n=4$, %9.09), (vi) 2016 ($n=3$, %6.82) şeklindedir.

3.2.2.6. 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin tez türüne göre dağılımı

2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre dağılımına ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Tez Türüne Göre Dağılımı

Üniversite Türü	<i>n</i>	%
1. Doktora	7	15.91
2. Yüksek Lisans	37	84.09
Toplam	44	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında yüksek lisans ve doktora tezlerinin tez türüne göre dağılımı; (i) yüksek lisans ($n=37$, %84.09), (ii) doktora ($n=7$, %15.91) şeklindedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

2013-2018 yılları arasında yayımlanmış öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesinde Demirci, Onuk ve Arıtan tarafından 2018 yılında geliştirilmiş olan “*Akademik Yayın İnceleme Formu*” kullanılmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Tez Merkezi'nde yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri pdf dosyası olarak bilgisayara indirilmiştir. Tezlerin tamamı doküman inceleme yöntemi kullanılarak taranıp incelenmiştir. Nitel olarak yürütülen araştırmalarda kullanılan bilgi kaynaklarından biri dokümanlardır. Doküman inceleme, çalışmanın içeriği ile ilişkili veri barındıran kaynakların analiz edilmesidir. Bu kaynaklar kitap, gazete, dergi gibi yazılı kaynaklar olabileceği gibi konuyla ilgili fotoğraf, ses kaydı ve video gibi kaynaklarda olabilir (Bailey, 1982, s. 319). Tezlerin incelenmesinde *Akademik Yayın İnceleme Formu* kullanılmıştır. *Akademik Yayın İnceleme Formundaki* başlıklar sırasıyla; *künye, özet, giriş, yöntem, veri toplama aracı, veri analizi, bulgular, tartışma ve yorum, öneriler ve kaynakçadır.*

Künye başlığı on (10) maddeden oluşmaktadır. Bu başlıklarda yayına ait özellikler [yayının ismi, yayın türü, yazar/yazarlar, yayının dili, basım yılı, yapıldığı üniversite/basıldığı dergi, ana bilim dalı, üniversite türü, yayını yapanın/danışmanın unvanı, yayının çalışma alanı] bulunmaktadır.

Özet başlığı altı (6) maddeden mevcuttur. Bu maddeler özete ait olan bilgileri [amacın ifadesi, veri toplama araçlarından bahsedilmesi, evren/örneklem katılımcıların ifade edilmesi, araştırma yöntemlerinin açıklanması, ana bulgulara değinilmesi ve özeti İngilizce halinin bulunması] barındırmaktadır.

Giriş başlığı yedi (7) maddeden oluşmaktadır. Bu başlık adı altında araştırma yönteminin ifadesi, literatür taramasının açıklanması, araştırma amacının ifade edilmesi, araştırmanın öneminden bahsedilmesi, sayıtların ifade edilmesi, araştırma sınırları ve uygun terimlerin tanımlanması başlıkları bulunmaktadır.

Yöntem başlığında dokuz (9) madde bulunmaktadır. Bu başlıklar ise araştırma yönteminin belirtilmesi, evrenin açıklanması, örneklemin açıklaması, çalışma grubundan bahsedilmesi, araştırmanın örneklem seçim yöntemi, araştırma modelinin açıklanması, nitel araştırmaysa deseni, nicel araştırmaysa deseni, karma araştırmaysa desenidir.

Veri toplama başlığı adı altında beş (5) madde bulunmaktadır. Bu başlıklar veri toplama aracına ait bilgileri [araştırma yapanın veri toplama kaynakları, bu

verileri ne zaman topladığı veri toplama araçları, verilerin geçerlilik ve güvenilirlik derecelerinin ifade edilmesi, nicel araştırma ise geçerlilik, güvenilirliğin nasıl sağladığı, nitel araştırmaysa geçerlilik, güvenilirliğin nasıl sağladığı] barındırmaktadır. *Veri analizi* başlığında iki (2) madde bulunmaktadır. Bu başlıklarda nitel veri analizi kullandıysa ne kullandığı, nicel veri analizi kullandıysa ne kullandığı bulunmaktadır.

Üç (3) maddeden oluşan *bulgular* başlığında ise bulgulara ait bilgiler [araştırmaya ait sorulara bulgularda cevap vermesi, bulguların çizelge-grafik halinde sunulması ve sunulan çizelgelerin ve grafiklerin açıklanması] bulunmaktadır.

Tartışma ve yorum başlığında dört (4) madde yer almaktadır. Bu başlıklar verilerin literatüre desteklenmesi, bulgulara yönelik açıklamalar yapılması, yorumların verilere uygunluğu ve araştırmanın sınırlarının tartışılmasıdır.

İki (2) maddeden oluşan *öneriler* başlığında da araştırma sonuçlarına yönelik çeşitli önerilerin ifade edilmesi ve ilerde yapılacak araştırmalara tavsiye niteliğinde önerilerin ifade edilmesi yer almaktadır.

Kaynakça başlığı dört (4) maddeden meydana gelmektedir. Bu başlıklarda yurt içindeki kaynaklardan faydalanılması, yurt dışındaki kaynaklardan faydalanılması, kaynakçadaki tüm kaynakların metinde belirtilmesi, metinlerde belirtilen tüm kaynakların kaynakçada ifade edilmesi yer almaktadır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

İncelemenin sonunda elde edilen verilerin çözümlemesinde nitel analiz tekniklerinden betimsel istatistik tekniği kullanılmıştır. Betimsel istatistik tekniğinde birçok veri toplama tekniğiyle elde edilen veriler daha önceden belirlenmiş konu başlıklarına göre özetlenir ve yorumlanır. Bu analiz türünde esas amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde ortaya konmasıdır (Özdemir, 2010 s. 336). Ölçüt olarak 2017’de Demirci, Onuk ve Arıtan tarafından hazırlanan “Akademik Yayın İnceleme Formu” kullanılarak incelenmiş lisansüstü tezlerden elde edilen veriler SPSS programına kaydedilmiştir. Giriş, yöntem, bulgular, sonuç ve öneriler kısımlarının betimsel istatistik ile incelemesi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Bulgular

Araştırmanın genel amacı, 2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konulu yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesidir. Bu amaçla son 6 (altı) yıl içerisinde yazılmış olan tezler belirlenmiştir. Bu belirlenen tezler üzerinde akademik yayın inceleme formu uygulanmıştır. Toplanan veriler üzerinde yapılan analizlerle ulaşılan bulgular araştırma soruları doğrultusunda ayrı ayrı bu bölümde sunulmuştur.

4.1. İncelenen Tezlerin Tema Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın birinci sorusu “Tezler tematik açıdan nasıl bir dağılım göstermektedir?” şeklinde ifade edilmiştir. Tezlerin tema bakımından yapılan incelemeye ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

Tezlerin Tema Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Temalar	n	%
Tutumların farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi	7	15.91
Öz-yeterlik inancı ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum incelemesi	9	20.45
Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum incelenmesi	19	43.18
Öğretmenlik uygulamalarına yönelik etkilerin incelenmesi	1	2.27
Mesleki yeterlik analizi	2	4.55
Tasarlanmış model etkililiği	1	2.27
Öğretmen eğitimi	1	2.27
Duyuşsal alan	1	2.27
Öğretim becerileri	1	2.27
Benlik saygısı	2	4.55
Toplam	44	100.00

2013-2018 yılları arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum temalı yayınlanmış tezler Tablo 7’de belirtildiği gibi incelendiğinde, on farklı temada tez çalışmasının gerçekleştirildiği görülmüştür. En fazla tezin öğretmenlik mesleğine

yönelik tutum incelenmesi (n=19) alanında yazıldığı görülmüştür. Öz-yeterlik inancı ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum incelemesi bir diğer çok araştırma yapılan alanlardan biridir (n=9). Tutumların farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi ise üçüncü en sık kullanılan tema olmuştur. Öğretmenlik uygulamalarına yönelik etkilerin incelenmesi, Mesleki yeterlik, tasarlanmış model etkililiği, öğretmen eğitimi, duyuşsal alan, öğretim becerileri, benlik saygısı ise bu alanlar dışında diğer araştırılma yapılan temalardır.

4.2. İncelenen Tezlerin Özet ve Giriş Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın ikinci sorusu “Tezlerin özet ve giriş bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu sorunun özet bölümünde yapılan incelemeye ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Tezlerin Özet Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		n	%
Amaç ifade edilmiştir.	Evet	44	100
	Hayır	0	0
	Toplam	44	100
Evren/Örneklem/Katılımcılar belirtilmiştir.	Evet	44	100
	Hayır	0	0
	Toplam	44	100
Veri toplama araçlarına değinilmiştir.	Evet	42	95.4
	Hayır	2	4.5
	Toplam	44	100
Araştırma yöntemi belirtilmiştir.	Evet	33	75
	Hayır	11	25
	Toplam	44	100
Temel bulgulara yer verilmiştir.	Evet	41	93.1
	Hayır	3	6.8
	Toplam	44	100
Özetin İngilizce hali bulunmaktadır.	Evet	44	100
	Hayır	0	0
	Toplam	44	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi incelenen araştırmaların 44(%100)’ünde amaç ifade edilmiştir. İncelenen araştırmaların 44 (%100)’ünde

evren/örneklem/katılımcılar belirtilmiştir. Özet bölümü incelenen 44 tez çalışmasının 42 (%95.4)'sinde veri toplama araçlarına değinilirken 2 (%4.5)'sinde veri toplama araçlarına değinilmemiştir. İncelenen araştırmaların 11 (%25)'inde araştırma yönteminin belirtilmemesi göze çarpmaktadır. Çalışmaların tamamında özet bölümünün İngilizce haline yer verilmiştir.

Araştırmanın ikinci sorusu "Tezlerin özet ve giriş bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?" şeklinde ifade edilmiştir. Bu sorunun giriş bölümünde yapılan incelemeye ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 9
Tezlerin Giriş Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%	
GİRİŞ	Araştırmanın problemi açıklanmıştır.	Evet	44	100
		Hayır	0	0
		Toplam	44	100
	Araştırma problemi açıklanırken literatür taramasına yer verilmiştir.	Evet	38	86.36
		Hayır	6	13.64
		Toplam	44	100
	Araştırmanın amacı soru cümleleri veya hipotezler şeklinde ifade edilmiştir	Evet	39	88.64
		Hayır	5	11.36
		Toplam	44	100
	Araştırmanın önemi ayrıca belirtilmiştir.	Evet	42	95.45
		Hayır	2	4.55
		Toplam	44	100
	Araştırmanın sayıltıları belirtilmiştir.	Evet	39	88.64
		Hayır	5	11.36
		Toplam	44	100
	Araştırmaya getirilen sınırlar belirtilmiştir.	Evet	41	93.18
		Hayır	3	6.82
		Toplam	44	100
Araştırmada uygun terimler tanımlanmıştır.	Evet	28	63.64	
	Hayır	16	36.36	
	Toplam	44	100	

Tablo 9'da görüldüğü gibi incelenen tezlerin 44 (%100)'ünde araştırmanın problemi açıklanmış; 42 (%95.45)'sinde araştırmanın önemi ayrıca belirtilmiş; 41

(%93.18)'inde araştırmaya getirilen sınırlar belirtilmiş; 39 (%88.64)'unda araştırmanın amacı soru cümleri veya hipotezler şeklinde ifade edilmiş ve araştırmanın sayılıları belirtilmiş; 38 (%86.36) 'inde araştırma problemi açıklanırken literatür taramasına yer verilmiş; 28 (%63.64) 'inde araştırmada uygun terimler tanımlanmıştır. İncelenen araştırmaların 16 (%36.36) 'sında uygun terimler tanımlanmaması göze çarpmaktadır.

4.2.İncelenen Tezlerin Yöntem Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın üçüncü sorusu “Tezler yöntem açısından nasıl bir dağılım göstermektedir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda yöntem bölümünde yapılan incelemeye ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10
Tezlerin Yöntem Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%	
YÖNTEM	Araştırmanın yöntemi açıklanmıştır.	Evet	44	100
		Hayır	0	0
		Toplam	44	100
	Araştırmanın evreni belirtilmiştir.	Evet	30	68.18
		Hayır	14	31.82
		Toplam	44	100
	Araştırmanın örnekleme belirtilmiştir.	Evet	29	61.36
		Hayır	15	38.64
		Toplam	44	100
	Araştırmanın çalışma grubu belirlenmiştir.	Evet	21	47.73
		Hayır	23	52.27
		Toplam	44	100
	Araştırmanın örnekleme seçim tekniği	Basit-Rastlantısal (Olasılıklı)	11	37.93
		Küme (Olasılıklı)	1	3.45
		Gelişigüzel (Olasılıksız)	8	27.59
		Amaca Yönelik (Olasılıksız)	5	17.24
		Evrenin tamamına ulaşma	3	10.34
	Toplam	29	100	
	Araştırmanın modeli	Nitel	1	2.27
		Nicel	38	86.36
Karma		4	9.09	
Belirtilmemiş		1	2.27	
Toplam		44	100	

Tablo 10’da görüldüğü gibi incelenen tezlerin 44 (%100)’ünde araştırma yöntemi açıklanmıştır. Yapılan çalışmaların 30 (%68.18)’unda evreni belirtilirken; 14 (%31.82)’ünde evreni belirtilmemiştir. Örneklem durumunda ise 29 (%61.36) tez çalışmasında örneklem ifade edilirken; geriye kalan 15 (%38.64) tez çalışmasında örneklem ifade edilmemesi dikkate değer bir bulgudur. Çalışma grubunun 23 (%52.27) tez çalışmasında yer almaması, 21 (%47.73) tez çalışmasında yer alması önemli sayılabilecek bir bulgudur.

Örneklem seçme aşamasında en çok tercih edilen teknikler sırasıyla; (i) basit rastlantısal (olasılıklı) ($n=11$, % 37.93), (ii) gelişigüzel (olasılıksız) ($n=8$, % 27.59), (iii) amaca yönelik (olasılıksız) ($n=5$, % 17.24), (iv) evrenin tamamına ulaşma ($n=3$, %10.34), (v) katmanlı (olasılıklı) ($n=1$, %3.45) ve küme (olasılıklı) ($n=1$, %3.45) şeklindedir.

Yapılan çalışmaların 38 (%86.36)’inde nicel, 4 (%9.09)’ünde nitel, 1 (%2.27)’inde karma araştırma modeli kullanılırken; 1 (%2.27) tez çalışmasında araştırma modeli belirtilmemiştir. Araştırma modeli seçimine ilişkin detaylı veriler Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11

Tezlerin Araştırma Modeli Seçimine Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

			<i>n</i>	<i>%</i>
ARAŞTIRMA MODELİ	Nitел araştırma deseni	Durum çalışması	2	4.55
		Saha deneyleri (Deneysel)	1	2.27
	Nicel araştırma deseni	İlişkisel çalışma (Deneysel Olmayan)	36	81.82
		Betimsel (tarama) (Deneysel Olmayan)	3	6.82
		Açımlayıcı (Sıralı)	1	2.27
	Karma araştırma deseni	İç İçe (Gömülü)	1	2.27
		Toplam	44	100

Tablo 11’de görüldüğü gibi nicel araştırma desenlerinden ilişkisel çalışmanın 36 (%81.82) tez çalışmasında kullanılması göze çarpan bir durumdur. Çalışmalarda seçilen diğer modeller sırasıyla; (i)betimsel (tarama) ($n=3$, %6.82),

(ii) durum çalışması ($n=2$, %4.55), (iii) saha deneyleri ($n=1$, %2.27), (iv)açımlayıcı sıralı ($n=1$, %2.27), iç içe (gömülü) ($n=1$, %2.27) gibidir.

4.3.İncelenen Tezlerin Veri Toplama, Geçerlilik ve Güvenilirlik ve Veri Analiz Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın dördüncü sorusu “Tezlerin veri toplama aracı, geçerlik, güvenilirlik belirleme ve veri analizi yöntemleri bakımından gösterdiği dağılım nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda veri toplama bölümünde yapılan incelemeye ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12
Tezlerin Veri Toplama Bölümüne Ait Verilere İlişkin Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

		<i>f</i>	<i>%</i>
VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	1. Görüşme		
	a. Yapılandırılmış	1	1.79
	b. Yarı Yapılandırılmış	3	5.56
	c. Odak Grup Görüşmesi	1	1.79
	2. Test	1	1.79
	3. Anket	8	14.29
	4. Ölçek	40	71.43
5. Doküman tekniği	2	3.57	
Toplam		56	100

Not: Bazı tezlerde birden fazla ölçme aracı kullanılmıştır.

Tablo 12’de görüldüğü gibi tezlerin veri toplama araçlarından 40 (%71.43)’ında ölçek kullanılması dikkate değer bir bulgudur. Kullanılan diğer veri toplama araçları sırasıyla; (i) anket ($f=8$, %14.29), (ii) yarı yapılandırılmış görüşme ($f=3$, %5.56), (iii) doküman tekniği ($f=2$, %3.57), (iv) yapılandırılmış görüşme ($f=1$, %1.79), (v) odak grup görüşmesi ($f=1$, %1.79), (vi) test ($f=1$, %1.79) şeklindedir.

Araştırmanın dördüncü sorusu “Tezlerin veri toplama aracı, geçerlik, güvenilirlik belirleme ve veri analizi yöntemleri bakımından gösterdiği dağılım nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda geçerlilik, güvenilirlik

belirleme tekniği seçiminde yapılan incelemeye ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13
Tezlerin Geçerlilik ve Güvenilirlik Belirleme Tekniğine Ait Verilere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

			<i>f</i>	<i>%</i>
GEÇERLİLİK ve GÜVENİLİRLİK BELİRLEME TEKNİKLERİ	Nitel Araştırma	Araştırmacı Çeşitlemesi	2	1.72
		Ayrıntılı Betimleme / Zengin	1	0.86
		Yoğun Tanımlama		
		Detaylı Kayıtlar / Denetleme	1	0.86
		Tekniği		
		İçerik Geçerliliği	7	6.03
		Uyum Ölçüt Geçerliliği	3	2.59
		Açımlayıcı Faktör Analizi	22	18.97
		Doğrulayıcı Faktör Analizi	22	18.97
		Madde Toplam ve Madde Kalan Analizleri	3	2.59
	Nicel Araştırma	Madde ayırt edicilik alt ve üst gruplar	5	4.31
		Test Tekrar Test Güvenilirliği	1	0.86
		Yarıya Bölme	1	0.86
		Cronbach Alpha	40	34.48
		Spearman	2	1.72
		Puanlayıcılar arası güvenilirlik	1	0.86
		Belirtmeyen	5	4.31
		Toplam	116	100

Not: Bazı tezlerde birden fazla geçerlilik ve güvenilirlik belirleme tekniği kullanıldığı için toplam sayı olarak incelenen tez çalışmalarından fazla bulunmuştur.

Tablo 13’de görüldüğü gibi tezlerde en çok kullanılan üç geçerlilik, güvenilirlik belirleme tekniği sırasıyla, (i) cronbach alpha ($f=40$, %34.48), (ii) açımlayıcı faktör analizi ($f=22$, %18.97), (iii) doğrulayıcı faktör analizi ($f=22$, %18.97) şeklindedir. Tez yazımında başvuru alan diğer geçerlilik, güvenilirlik belirleme teknikleri, içerik geçerliliği ($f=7$, %6.03), madde ayırt edicilik alt ve üst gruplar ($f=5$, %4.31), madde toplam ve madde kalan analizleri ($f=3$, %2.59), uyum ölçüt geçerliliği ($f=3$, %2.59), spearman ($f=2$, %1.72), araştırmacı çeşitlemesi ($f=2$, %1.72), ayrıntılı betimleme/zengin yoğun tanımlama ($f=1$, %1.72), detaylı

kayıtlar/denetleme tekniği ($f=1$, %1.72), test tekrar test güvenilirliği ($f=1$, %1.72), yarıya bölme ($f=1$, %1.72), puanlayıcılar arası güvenilirlik ($f=1$, %1.72) gibidir.

Araştırmanın dördüncü sorusu “Tezlerin veri toplama aracı, geçerlik, güvenilirlik belirleme ve veri analizi yöntemleri bakımından gösterdiği dağılım nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda veri analiz bölümünde yapılan incelemeye ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 14’de sunulmuştur.

Tablo 14

Tezlerin Veri Analiz Bölümüne Ait Verilere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

		<i>f</i>	<i>%</i>	
VERİ ANALİZ TEKNİKLERİ	Nitel Analiz	Betimsel Analiz	5	4.42
	Teknikleri	İçerik Analizi	5	4.42
		T- Testi	37	32.74
		Tek Faktörlü ANOVA	34	30.09
		Basit Korelasyon	21	18.58
		Regresyon	4	3.54
	Nicel Analiz	Kovaryans Analizi	1	0.88
	Teknikleri	Bağımsız İki Örnek Testleri	2	1.77
		Çok Değişkenli ANOVA (MANOVA)	3	2.65
		Wilcoxon T-Testi	1	0.88
		Toplam	113	100

Not: Bazı tezlerde birden fazla veri analiz tekniği kullanıldığı için toplam sayı olarak incelenen tez çalışmalarından yüksek bulunmuştur.

Tablo 14’de görüldüğü gibi tez çalışmalarında en çok kullanılan veri analiz teknikleri, (i) t-testi ($f=37$, %32.74), (ii) tek faktörlü ANOVA ($f=34$, %30.09), (iii) basit korelasyon ($f=21$, %18.58) şeklindedir. Diğer kullanılan veri analiz teknikleri ise sırasıyla; betimsel analiz ($f=5$, %4.42), içerik analizi ($f=5$, %4.42), regresyon ($f=4$, %3.54), çok değişkenli ANOVA (MANOVA) ($f=3$, %2.65), bağımsız iki örnek testleri ($f=4$, %3.54), kovaryans analizi ($f=1$, %0.88), Wilcoxon T-testi ($f=1$, %0.88) gibidir.

4.4.İncelenen Tezlerin Bulgular Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın beşinci sorusu “Tezlerin bulgular bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?” şeklinde

ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda incelenen tezlerin bulgular kısmına ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 15’de sunulmuştur.

Tablo 15

Tezlerin Bulgular Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	<i>%</i>
BULGULAR	Her bir araştırma sorusuna yönelik bulgular ifade edilmiştir.	Evet Hayır Toplam	44 0 100
	Bulgular çizelge-grafik biçiminde sunulmuştur.	Evet Hayır Toplam	44 0 100
	Metin içinde her bir çizelge- grafik açıklanmıştır	Evet Hayır Toplam	44 0 100

Tablo 15’de görüldüğü gibi incelenen tezlerin 44 (%100)’ünde her bir araştırma sorusuna yönelik bulgular ifade edilmiş, bulgular çizelge-grafik biçiminde sunulmuş ve metin içinde her bir çizelge-grafik açıklanmıştır.

4.5.İncelenen Tezlerin Tartışma ve Yorum Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın altıncı sorusu “Tezlerin tartışma ve yorum bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır? şeklinde ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda incelenen tezlerin tartışma ve yorum bölümüne ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16

Tezlerin Tartışma ve Yorum Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%	
TARTIŞMA ve YORUM	Bulgular alanyazınla desteklenmiştir.	Evet	33	75.0
		Hayır	11	25.0
		Toplam	44	100.0
	Her bir bulguya ilişkin yeterli açıklama yapılmıştır.	Evet	40	90.91
		Hayır	4	9.09
		Toplam	44	100.0
	Yorumlar bulgulara uygundur.	Evet	43	97.73
		Hayır	1	2.27
		Toplam	44	100
	Yazar araştırmanın sınırlılıklarını tartışmıştır.	Evet	40	90.91
		Hayır	4	9.09
		Toplam	44	100.0

Tablo 16’da görüldüğü gibi yapılan tez çalışmalarının 43 (%97.73)’ünün yorumları bulgulara uygun; 40 (%90.91) tez araştırmasında her bir bulguya ilişkin yeterli açıklama yapılmış ve yazar araştırmanın sınırlılıklarını tartışmıştır. Fakat incelenen tez çalışmalarının sadece 33 (%75.0)’ünde bulguların alanyazınla desteklenmesi dikkat çekici bir veridir.

4.6.İncelenen Tezlerin Öneriler Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın yedinci sorusu “Tezlerin öneriler bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda incelenen tezlerin öneriler bölümüne ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17

Tezlerin Öneriler Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%	
ÖNERİLER	Araştırma sonucuna dayalı olarak öneriler verilmiştir.	Evet	33	75.0
		Hayır	11	25.0
		Toplam	44	100.0
	Bundan sonra yapılacak araştırmalara yönelik öneriler verilmiştir.	Evet	44	100
		Hayır	0	0
		Toplam	44	100

Tablo 17’de görüldüğü gibi yapılan araştırmaların 44 (%100)’ünde bundan sonra yapılacak araştırmalara yönelik öneriler verilmiştir. Ancak incelenen tez çalışmalarının yalnızca 33 (%75.0)’ünde araştırma sonucuna dayalı olarak önerilerin verilmesi göze çarpan bir bulgudur.

4.7.İncelenen Tezlerin Kaynakça Bölümüne İlişkin Veriler

Araştırmanın sekizinci sorusu “Tezlerin kaynakça bölümü bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu soru doğrultusunda incelenen tezlerin kaynakça bölümüne ait sayı ve yüzde değerleri Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18

Tezlerin Kaynakça Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%
KAYNAKÇA	Konuyla ilgili yurt içi kaynaklardan yararlanılmıştır.	Evet Hayır Toplam	44 0 100
	Konuyla ilgili yurt dışı kaynaklardan yararlanılmıştır.	Evet Hayır Toplam	42 2 100
	Kaynakçada yer alan tüm kaynaklar metin içinde belirtilmiştir.	Evet Hayır Toplam	44 0 100
	Metin içinde yer alan tüm kaynaklar kaynakçada belirtilmiştir.	Evet Hayır Toplam	44 0 100

Tablo 18’de görüldüğü gibi incelenen tez araştırmalarının 44 (%100)’ünde konuyla ilgili yurt içi kaynaklardan yararlanılmış; kaynakçada yer alan tüm kaynaklar metin içinde belirtilmiş ve metin içinde yer alan tüm kaynaklar kaynakçada belirtilmiştir. Tez çalışmalarının 42 (%95.45)’sinde konu ile ilgili yurt dışı kaynaklarından yararlanılması azımsanmayacak bir orandır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında yüksek lisans ve doktora tezlerinin metodolojik eğilimlerine ilişkin elde edilen bulgular literatüre dayalı olarak tartışılmış ve elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak uygulamaya yönelik ve ileride yapılacak çalışmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuç

Bu çalışmada öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin bir bilimsel araştırmada bulunması gereken temel unsurlar kapsamında değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu hedef bağlamında hazırlanan ölçek (akademik yayın değerlendirme formu) kullanılarak, 44 (kırk dört) adet tez çalışması (bkz. EK 1) incelenip değerlendirilmiştir.

5.1.1. Tema bölümüne yönelik sonuçlar

Tez çalışmalarının tematik açıdan bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında incelenmesinin ardından elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar bu başlık altında sunulmuştur. Araştırma kapsamında incelenen 44 tezin temasına bakıldığında, 10 farklı konu üzerinde araştırma yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında farklı temaların incelenmesine, alan üzerine farklı konularda çalışılmasına olanak sağlamıştır. En fazla tezin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum incelenmesi alanında yazıldığı görülmüştür. Öz-yeterlik inancı ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum incelemesi bir diğer çok araştırma yapılan alanlardan biridir. Tutumların farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi ise üçüncü en sık kullanılan tema olmuştur.

5.1.2. Özet ve giriş bölümüne yönelik sonuçlar

Tez çalışmalarının özet ve giriş bölümlerinin bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında incelenmesinin ardından elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar bu başlık altında sunulmuştur. Özet bölümünde sırasıyla; amacın ifade edilip edilmediği, evren/örneklem/katılımcıların yer alıp almadığı, veri toplama araçlarının belirtilip belirtilmediği, araştırma yönteminin açıklanması, temel bulguların ifade edilmesi ve özeti İngilizce halinin olup olmadığı incelenmiştir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yapılan araştırmalar özet ve giriş bölümü açısından incelendiğinde özet bölümünün tamamında amaçların, evren/örneklem/katılımcılar belirtildiği; tamamında İngilizce özeti bulunduğu, çoğunda veri toplama araçlarının belirtildiği (%95.5) görülürken araştırmaların %25'inde araştırma yönteminin belirtilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmaların giriş bölümünün bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar bağlamında incelenmesi sonucunda elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar bu başlık altında belirtilmiştir. Araştırmaların giriş bölümü incelenirken üzerinde durulan maddeler; araştırma probleminin belirtilmesi, literatür taramasını içermesi, araştırma amacının açıklanması, araştırma önemini ifade edilmesi, sayıtların varlığı, tez çalışmasına getirilen sınırların ve uygun terimlerin tanımlanması şeklindedir.

Tezlerin giriş bölümünde tezlerin tamamında araştırmanın problemi açıklanmış; çoğunda ise araştırmanın önemi ve getirilen sınırlar belirtilmiş, amaç soru cümleleri veya hipotezler açıklanmış, araştırmanın sayıtları belirtilmiş, araştırma problemi açıklanmış, literatür taramasına yer verilmiştir. Fakat araştırmaların %36.36'sında uygun terimlerin tanımlanmaması azımsanmayacak bir orandır.

5.1.3. Yöntem bölümüne yönelik sonuçlar

İncelenen tezlerin yöntem bölümünde bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel unsurlar kapsamında ulaşılan verilere yönelik sonuçlar bu bölümde ifade edilmiştir. Yöntem bölümünde; araştırmanın yönteminin belirtilmesi, evreninin/çalışma evreninin ifade edilmesi, örnekleminin ve araştırmanın

örneklem seçim tekniğinin açıklanması, araştırmanın modelinin belirtilmesi ve araştırma desenini içermesi gibi maddeler yer almıştır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmaları yöntem bölümü açısından incelendiğinde tezlerin tamamında araştırma yöntemi açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmaların çoğunluğunda evren/örneklem belirtilirken çalışma grubunun tezlerin yarısından çoğunda (%52.27) yer almamıştır. Örneklem seçme aşamasında olasılıksız örneklem seçimi daha çok tercih edilirken araştırmaların büyük bir çoğunluğunda nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

5.1.4. Veri toplama aracı ve veri analiz bölümüne yönelik sonuçlar

Tez çalışmalarında veri toplama aracı kısmında elde edilen verilere ilişkin sonuçlar bu bölümde belirtilmiştir. Bu bölümde üzerinde durulan başlıklar; tez yazarının elde ettiği bulguların kaynağı, verileri ne zaman bir araya getirdiği, çalışmasında tercih ettiği veri toplama aracı, elde edilen bulguların geçerlilik ve güvenilirlik derecelerini ifade etmesi, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlama biçimidir.

Tezlerin tamamında (%100) yazarının elde ettiği bulguların kaynağı, verileri ne zaman bir araya getirdiği, çalışmasında tercih ettiği veri toplama aracına yer verilmiştir. İncelenen öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmalarında en çok veri toplama araçlarından (%71.43) *ölçek* kullanılması göze çarpan bir sonuçtur. Sonuç olarak tezlerde en çok kullanılan güvenilirlik çalışmasının *Cronbach Alpha* olduğu görülmüştür.

Araştırmalarda veri analiz kısmının gösterdiği dağılıma ilişkin elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar bu bölümde ifade edilmiştir. Bu bölümde tez çalışmalarında veri analiz yöntemlerinden daha fazla kullanılan yöntemin nicel mi yoksa nitel mi olduğu tespit edilmiştir. Tezlerde en çok nicel analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu teknikler arasında en çok kullanılanların *t-testi*, *tek faktörlü ANOVA* ve *basit korelasyon* olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.5. Bulgular bölümüne yönelik sonuçlar

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusundaki tezlerin bulgular bölümünün bilimsel araştırmalarda bulunması gereken temel öğeler kapsamında incelenmesiyle ulaşılan verilere yönelik sonuçlar bu bölümde açıklanmıştır. Bu bölümde önemsenen hususlar, bulgular bölümünde araştırma sorularına cevap verilmesi, çizelge-grafik biçiminde bulguların ifade edilmesi ve ifade edilmişse her bir çizelge-grafiğin bu doğrultuda açıklanıp açıklanmadığıdır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmaları bulgular açısından incelendiğinde tezlerin tamamında (%100) araştırma sorusuna yönelik bulgular ifade edildiği, bulgular çizelge-grafik biçiminde sunulduğu ve metin içinde her bir bulgunun çizelge-grafik şeklinde açıklandığı sonucuna ulaşılması olumlu sayılabilecek bir durumdur.

5.1.6. Tartışma, yorum ve öneriler bölümüne yönelik sonuçlar

İncelenen çalışmaların tartışma ve yorum bölümünün bilimsel araştırmalarda var olması gereken temel öğeler kapsamında değerlendirilmesinin ardından ulaşılan verilere yönelik sonuçlar bu bölümde sunulmuştur. Bulguların alan yazınla desteklenip desteklenmemesi, her bir bulguya ilişkin açıklamaların yeterli olup olmaması, yorumların bulgulara yönelik uygunluğu ve araştırmanın sınırlılıkları üzerine tartışma yapılıp yapılmaması, bu kısımda dikkat edilen maddeler olmuştur.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmaları tartışma ve yorum açısından incelendiğinde tez çalışmalarının çoğunun yorumlarının bulgulara uygun olduğu, tez araştırmasında her bir bulguya ilişkin yeterli açıklama yapıldığı ve yazarın araştırmanın sınırlılıklarını tartıştığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat incelenen tez çalışmalarının sadece %75'inde bulgular alanyazınla desteklenmesi dikkat çekici bir sonuçtur.

Tez çalışmalarının öneriler bölümünün bilimsel araştırmalarda yer alması gereken temel unsurlar kapsamında değerlendirilmesinden sonra ulaşılan verilere yönelik sonuçlar bu kısımda belirtilmiştir. İncelenen tez çalışmalarının sonuçlarına yönelik önerilerde bulunulması ve ileride yapılacak tez çalışmalarına ilişkin önerilerin sunulması bu başlık altında üzerinde durulan maddeler olmuştur.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile ilgili incelenen tezlerin tümünde ileride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler verilmiştir. Fakat incelenen tezlerin %25'inde araştırma sonucuna dayalı olarak önerilerin yer almaması üzerinde durulması gereken bir sonuçtur.

5.1.7. Kaynakça bölümüne yönelik sonuçlar

Tez çalışmalarının kaynakça bölümünün bilimsel araştırmalarda var olması gereken temel öğeler bağlamında değerlendirilmesi sonucunda ulaşılan bulgulara ilişkin sonuçlar bu başlık altında belirtilmiştir. Kaynakça bölümünde incelenen maddeler; yurt içi ve yurt dışı kaynaklarından faydalanılıp faydalanılmadığına yöneliktir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında ulusal tez merkezinde yayınlanmış tezlerin tümünde Türkçe kaynaklardan yararlandığı ve büyük birçoğunda da yabancı kaynaklara yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

5.1. Tartışma

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum üzerine 2013-2018 yıl aralığında hazırlanan tez çalışmalarını akademik yayın inceleme formunu kullanıp değerlendirerek bu konuya yönelik genel bir farkındalık oluşturulmak istenmiştir. Bunun sebebi ise üzerinde çalışılan konunun periyodik olarak incelemenin ilgilenilen alanı tanımak konusunda belli zaman aralığında incelemekten daha işlevsel bir yöntem olmamasıdır (Staton-Spicer ve Wulff, 1984, Akt. Ozan ve Köse, 2014, s. 117)

Giriş kısmı, çalışmaların temelini oluşturan bilgilerin okuyan kişilere sunulduğu kısımdır ve bu bölüm inceleme yapan kişilere çalışmalara genel bir perspektiften bakmasını sağlar. Giriş bölümünü okuyan kişiler çalışmanın probleminin kaynaklarını daha rahat bir şekilde anlayabilir, çalışmanın bilimsel alan yazında ne ifade ettiğini görebilir ve o alanda yapılmış olan diğer çalışmalar konusunda bilgi sahibi olabilir (Creswell, 1994, s. 69).

Tezlerin giriş bölümünde tezlerin tamamında araştırmanın problemi açıklanmış; çoğunda ise araştırmanın önemi ve getirilen sınırlar belirtilmiş, amaç

soru cümleleri veya hipotezler açıklanmış, araştırmanın sayıtları belirtilmiş, araştırma problemi açıklanmış, literatür taramasına yer verilmiştir. Bu ifadeye bakıldığında bu sonucun Sevim ve Özdemir'in (2012, s. 184) çalışmasının sonucuyla benzerlik gösterdiği görülmektedir. 2005-2010 yılları arasında Türkçe eğitimi alanında gerçekleştirilen 128 yüksek lisans tezinin özetini “*yöntem, amaç / araştırma modeli, örneklem / çalışma grubu, verilerin analizi ve toplanması, sonuçlar*” gibi bir bilimsel araştırmada bulunması gereken temel unsurlar bakımından Sevim ve Özdemir (2012, s. 174-186) tarafından incelenen bu çalışmanın sonucunda araştırmacıların yüksek lisans tez özetlerinde amaç ifadesini belirtme konusunda diğer bilgilere göre titiz davrandıklarını saptamıştır. Bu sonucu destekleyen bir başka çalışma ise Coşkun ve Kan (2013, s. 308) tarafından eğitim alanında yazılmış 216 lisansüstü tez özetini yazım biçimi bakımından irdeleyip yüksek lisans ve doktora tezlerinin özet kısmının tamamına yakınında amaç cümlesinin yer aldığı görülmüştür.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin bir kısmında uygun terimler tanımlanmaması olumsuz sayılabilecek bir durumdur.

Bir araştırmada tercih edilen yöntem o araştırmanın en kritik unsurlarındandır. Çalışmanın amacına uygun ve hatasız biçimde belirlenen yöntem araştırmanın niteliğine olumlu bir etki edecektir. Ancak Türkiye’de yayınlanmış eğitim alanındaki çalışmalarda genellikle kullanılan yöntemlerin tespit edildiği bir incelemeyle karşılaşılmamıştır (Arık ve Türkmen, 2009, s. 10).

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmaları yöntem bölümü açısından incelendiğinde tezlerin tamamında araştırma yönteminin açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmaların çoğunluğunda evren/örneklem belirtilirken; çalışma grubu başlığının tezlerin yarısından çoğunda yer almamıştır. Bunun nedeninin evren ve örneklem başlığı yazıldığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda 2013-2018 yılları arasında yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesinin ardından örneklem seçme aşamasında *tesadüfi örnekleme tekniği* daha çok tercih edilmiştir. Araştırmaların büyük bir çoğunluğunda *nicel araştırma yöntemi* kullanıldığı

saptanmıştır. Karadağ (2010, s. 65), yaptığı çalışmada aynı bulgulara varmıştır. Bu sonuçta Erdem'in (2011, s. 144) Türkiye'de eğitim konusunda gerçekleştirilen çalışmaların yüksek oranda nicel araştırma yönteminin tercih edilmesi sonucuyla örtüşmektedir. Çalışmalarda nicel yöntemlerin çok fazla tercih edilmesinin sağladığı avantajlar; maliyet ve zamandan tasarruf, çalışma sonuçlarının genellenebilir olması ve daha büyük örneklemelere varabilmedir (Göktaş vd., 2012, s. 188). Yapılan araştırmaların büyük bir kısmında nicel yöntemin kullanılması, çalışmaların nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin tek başına kullanılması ve karma yöntemlerin tercih edilmemesi araştırmaları kapsam olarak sınırlandırmaktadır.

İncelenen öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmalarında veri toplama araçlarından *ölçek* kullanımının büyük bir oranda dikkat çeken bir sonuçtur. Bu sonuç Ozan ve Köse'nin (2014, s. 123) gerçekleştirdiği çalışmayla örtüşmektedir. Bir diğer çalışma Erdoğan, Marcinkowski ve Ok tarafından (2009, s. 544) çevre eğitime yönelik yapılmıştır. Çalışmanın sonunda incelenen makalelerde en çok anket ve ölçeklerin kullanıldığını belirlemişlerdir. Erdem (2011, s. 146) ise incelediği çalışmalarda yüksek bir yüzdede dereceleme ölçeklerinin tercih edildiğini ikinci olarak da en çok anketlerden yararlandığını tespit etmiştir.

İncelenen tezlerde en çok kullanılan güvenilirlik belirleme tekniğinin "*Cronbach Alpha*" olduğu görülmüştür. Tez çalışmalarında veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin ifadelerin tam ve yeterli olmaması Türkiye'de gerçekleştirilen birçok araştırmada temel bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tezlerde en çok nicel analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu teknikler arasında en çok kullanılanların *t-testi*, *tek faktörlü ANOVA* ve *basit korelasyon* olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaları analiz etmek için başvurulmuş analiz türü araştırmaların bulgularının hatasız bir biçimde ifade edilmesi açısından son derece dikkat edilmesi gereken bir detaydır. Erdem (2011, s. 147) çalışmasında araştırmanın bu sonucuyla benzer bir sonuçla karşılaşmıştır. Yaptığı makale incelemelerinin ardından kullanılan veri analiz yöntemlerinin en çok t-testi,

ANOVA ve betimsel istatistiklerin olduğunu tespit etmiştir. Arık ve Türkmen (2009, s. 7) de çalışmalarda sıkça yüzde ve frekans değerleri, t-testi ve varyans analizinin tercih edildiğini saptamıştır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmaları bulgular açısından incelendiğinde tezlerin tamamında araştırma sorusuna yönelik bulgular ifade edildiği, bulgular çizelge-grafik biçiminde sunulduğu ve metin içinde her bir bulgunun çizelge-grafik şeklinde açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bulguların görsel olarak sunulup ifade edilmesi çalışmanın niteliğini arttıran bir faktör olduğunu söyleyebiliriz.

Yapılan çalışmalarda örneklem seçimi, veri analiz türü ve veri toplama aracı kadar önemsenmesi gereken durum da bulguların yorumudur (Kılıç ve Arslan, 2016, s. 887). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum araştırmaları tartışma ve sonuç açısından incelendiğinde tez çalışmalarının çoğunun yorumlarının bulgulara uygun olduğu, tez araştırmasında her bir bulguya ilişkin yeterli açıklama yapıldığı ve yazarın araştırmanın sınırlılıklarını tartıştığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat incelenen tez çalışmalarının göz ardı edilemeyecek bir yüzdede bulguların alanyazınla desteklenmemesi üzerinde düşünülmesi gereken bir sonuçtur. Alan yazınla desteklenmeyen bulguların olması olumsuz sayılabilecek ve gözden kaçırılmaması gereken bir durumdur.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile ilgili incelenen tezlerin tümünde ileride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler verilmiştir. Fakat incelenen tezlerin bir kısmında araştırma sonucuna dayalı olarak önerilerin yer almaması bulgusu üzerinde durulması gereken bir sonuçtur. Kılıç ve Arslan (2016, s. 888) tarafından yetişkin eğitimi üzerine yapılan inceleme çalışmasında da benzer bir bulgu elde edilmiştir.

İncelenen tezlerin tümünde Türkçe kaynaklardan yararlandığı ve büyük birçoğunda da yabancı kaynaklara yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Kullanılan kaynakların metin içinde belirtilmesi çalışmada kullanılan kaynaklara daha kolay ulaşılmasını sağlamakla birlikte bilimsel çalışmalara uygunluk ve bilimsel değerlere bağlı kalınması konusunda önemsenmesi gerekli durumlardan biridir. Uçak ve Birinci (2008, s. 191) de kaynakça yazımı konusunda benzer noktaların altını çizmektedir.

5.3. Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde çalışma aşaması içerisinde ortaya çıkan analizlerden elde edilen bulgular kapsamında, uygulamaya yönelik ve ileri araştırmalara yönelik olmak üzere iki bölüm halinde öneriler sunulmaktadır.

5.3.1. Uygulamaya yönelik öneriler

- Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yapılan araştırmalarda; evren-örneklem, kullanılan model, veri toplama tekniği ve veri toplama aracı ile ilgili gerekli bilgilerin verilmesine özen gösterilebilir.
- Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yapılacak yeni çalışmalarda, daha önceden kullanılmış konu ve yöntemlerden farklı olarak yönetsel olarak çeşitliliğe gidilmeli ve daha farklı temalar üzerinde yapılacak çalışmaların sayısı arttırılabilir.
- Tematik açıdan çeşitliliğin artması için araştırma yapan kişilerin kendi yeterlilik alanlarından farklı çalışmalar konusunda bilgi sahibi olması çalışmalara fayda sağlayabilir.
- Araştırmacıya detaylı olarak bilgi edinme imkânı sunan olgu bilim, kuram oluşturma, eylem araştırması, tarihsel analiz, kavram analizi gibi nitel çalışmaların sayısı arttırılabilir.

5.3.2. İleride yapılacak araştırmalara ilişkin öneriler

- Araştırmada ulusal tezlerden yararlanılmıştır. Araştırmanın kapsamı genişletilerek ulusal dergilerde yayınlanan makaleler ve uluslararası alanda yayınlanmış tezler incelenebilir.
- Araştırmalarda en çok nicel yöntemin kullanıldığı görülmüştür. Türkiye’de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum alanında nitel çalışmaların sayısı oldukça azdır. Bu açıdan bakıldığında bundan sonra yapılacak çalışmalar için nitel yöntemler tercih edilmelidir. Araştırma problemlerine uygun olduğu ölçüde, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda nitel ve nicel yaklaşımların bir arada kullanıldığı, konuya ilişkin çok yönlü bilgi sağlayan, karma yöntemli çalışmalarında sayısının arttırılması konusunda

gerekli özen gösterilmelidir. Araştırılan konuyu daha derinlemesine inceleyebilmek adına nitel ve karma yöntemden daha fazla yararlanılabilir.

- Araştırma son altı yılda yapılan araştırmaları kapsamaktadır. Daha önce yazılan tezler incelenebilir veya her beş yılda bir araştırma tekrarlanabilir.
- Konuyla ilgili yazılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının sayısı arttırılabilir.
- Yapılan araştırmalarda en çok veri toplama aracı olarak ölçek kullanılmıştır. Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarını daha derinlemesine incelemek için görüşme, gözlem gibi nitel yöntemlerden yararlanılabilir.
- Son altı yılda öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda yapılmış çalışmalarda sıklıkla tesadüfi örneklem seçimi yapılmıştır. Bundan sonra bu konuyla alakalı yapılacak çalışmalarda farklı örneklem seçimleri yapılabilir.
- Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusu üzerine hazırlanmış dergiler yayınlanarak, araştırmacıların bu konuyla alakalı çalışmaların takibi sağlanabilir.
- Yükseköğretim Kurumu, Millî Eğitim Bakanlığı ve Eğitim Fakülteleri bu tema üzerine ortak çalışmalar gerçekleştirebilir.

KAYNAKÇA

- Altıntaş, E. (1999). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümü birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri ve ilkokul öğretmenlerinin ilkokul öğretmenliği mesleğini algılamaları arasındaki fark*. 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi bildirileri, 1076, 434-458.
- Arık, R. S., ve Türkmen, M. (2009). *Eğitim bilimleri alanında yayınlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi*. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Antalya.
- Ataünal, A. (1994). *Türkiye'de ilkokul öğretmeni yetiştirme sorunu (1923-1924) ve ABD, İngiltere, Fransa ve Almanya'daki çağdaş uygulama ve eğilimler*. Ankara: MEB yayınları.
- Bailey, K.D. (1982). *Methods of social research* (2nd ed.). New York: The Free Press.
- Baron, A. R., Byrne, D. (1979). *Exploring social psychology*. (2nd Edition). Boston: Allyn and Bacon Inc.
- Bordens, K. S., Horowitz, I. A. (2002). *Social psychology* (Second Edition). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13.baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Coşkun, E., Kan, O. (2013). Lisansüstü tezlere ait özet metinlerinin yazım tekniği bakımından değerlendirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 299-313.
- Creswell, J. W. (1994). *Research design: Qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Demir, C. G.ve Gelişli, Y. (2018). Sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleki görevlerine yönelik ders dışı zaman kullanımları arasındaki ilişki. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 487-507.
- Dikmen, M. ve Tuncer, M. (2018). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi. *Harran Education Journal*, 3(1), 24-38.

- Durmuşçelebi, M., Yıldız, N. ve Saygı, E. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 8-12.
- Durmuşoğlu, M. C., Yanık, C. ve Akkoyunlu, B. (2009). Türk ve Azeri öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 76-86.
- Ekici, F. Y. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 658-665.
- Erdem, D. (2011). Türkiye’de 2005–2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Erden, M. (1995). Öğretmen adaylarının öğretmenlik sertifikası derslerine yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 99-105.
- Erden, M. (2001). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayıncılık.
- Erdoğan, M., Marcinkowski, T. ve Ok, A. (2009). Content analysis of selected features of k-8 environmental education research studies in Turkey, 1997-2007. *Environmental Education Research*, 15(5), 525-548. doi: 10.1080/13504620903085776
- Gerek, R. (2006) *Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kahramanmaraş.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye’de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 177-199.
- Güdek, B. (2007) *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının öğrenciye ait*

- farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hamisoğlu, C. (2015). *Zihin engelliler öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları* (Yüksek lisans tezi). Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kıbrıs.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar* (10. baskı). İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kahyaoğlu, M., Tan, Ç. ve Kaya, M. F. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 225-236.
- Kara, K. (2011). *İlköğretim öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini etkileyen faktörlere yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(1), 49-71.
- Karasar, N. (2007) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Karatekin, K., Merey, Z. ve Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 70-96.
- Kavcar, C. (2003). Alan öğretmeni yetiştirme, eğitimde yansımalar: VII. *Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu*. (1-23 Mayıs 2003). Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi, Sivas.
- Kılıç, A. (2002). Duyuşsal alan özellikleri ve bireye kazandırılması. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 153-164.
- Kılıç, Ç., & Arslan, S. (2016). Türkiye'de yayınlanan yetişkin eğitime ilişkin makalelerin meta değerlendirmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 865-899. doi:10.17556/jef.35782
- Kırılmış, Ş. (2017). *Aday öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğine karşı tutumları (Denizli ili örneği)*. (Tezsiz yüksek lisans projesi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

- Köklü, N. (1992). Araştırmaya yönelik bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 86(16), 27-36.
- Küçük, P. D. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmenliğine yönelik tutumları ile benlik saygıları arasındaki ilişki. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 257-270.
- Morgan, C. T. (1999). *Psikolojiye giriş* (H. Arıcı ve diğerleri, Çev.). Ankara: Metaksan Yayınları.
- Nalçacı, A. ve Sökmen, Y. (2016). Öğretmen adaylarının mesleği tercih nedenleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 717-727.
- Oral, B. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 88-98.
- Ozan, C. ve Köse, E. (2014). Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 116-136.
- Özbek, R., Kahyaoğlu, M. ve Özgen, N. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 221-232.
- Özçakmak, H. ve Köroğlu, M. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik beklentileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 49-58.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Pehlivan, H. (1994). Eğitim bilimleri öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 49-53.
- Polat, S., Arslan, Y. ve Satıcı, A. (2016). Öğretmenlerin mesleki tutumları ile sınıf disiplin modeli tercihleri arasındaki ilişki. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(3), 675-691.
- Robbins, S. (1994). *Örgütsel davranışın temelleri* (S. A. Öztürk, Çev.). Eskişehir: ETAM Basım Yayın.

Sevim, O. ve Özdemir Erem, N. H. (2012). Türkçe eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin başlıklarına ve özetlerine eleştirel bir bakış. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(3), 174-186.

Tekışık, H. H. (2003). Öğretmen adaylarına son ders ve genç öğretmenlere mesaj. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 298(2), 1-16.

Uçak, N. Ö. ve Birinci, H. G. (2008). Bilimsel etik ve intihal. *Türk kütüphaneciliği*, 22(2), 187-204.

Varış. F. (1998). *Eğitim bilimine giriş*. İstanbul: Alkım yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

EKLER

Ek Numarası	Başlık	Sayfa Numarası
EK 1	2013-2018 Yılları Arasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Temalı Lisansüstü Tezler	60
EK 2	Tablolar Listesi	64

EK 1

2013-2018 Yılları Arasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Temalı Lisansüstü Tezler

Sıra No	Tez Adı	Yazarı
1	Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretim Becerilerini Etkileyen Faktörler	Ahmet UYSAL
2	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Yetenek Sınavına Giren Adayların Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları ile Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Atilla BİÇİCİ
3	Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı 1 ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi	Ayhan ÖZTÜRK
4	Öğretmenlerin Sahip Oldukları Bireysel Değerler ile Mesleklerine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki	Ayşe UZUN
5	İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Mesleğe Karşı Tutum, Algı ve Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi	Bahar DİNÇER
6	Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin Duyuşsal Alan Farklılıkları	Barış YANARDAĞ
7	Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum Düzeyi ile Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Bayram KAYA
8	Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz-Yeterlik İnançları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki	Can NAKİP
9	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz-yeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile İlköğretim Bölümlerinin Karşılaştırılması	Cansu ÖZCAN
10	Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Görevlerine Yönelik Ders Dışı Zaman Kullanımları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi	Cennet G. DEMİR
11	Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-yeterlikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları	Cihan EROĞLU

12	Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Görsel Sanatlar Dersi Öğretimine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi	Derya ÖZTÜRK
13	A.B.D (New York), Finlandiya, Singapur ve Türkiye’de Öğretmen Eğitimindeki Dönüşümler (2000-2010)	Erdem AKSOY
14	Eğitim Fakültesi Birinci Sınıf Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe Giriş Özelliklerinin Analizi	Erhan YOKUŞ
15	Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Yordanması	Filiz ALTUNKESER
16	Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	İsmail KARAKUŞ
17	Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	İsmail YILMAZ
18	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Profil Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	Jarjees ROSTAM JAMEEL
19	Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi’nde Okuyan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (Kocaeli Örneği)	Kübra DOĞAN GENÇ
20	Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Yordayıcı Değerler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Bir Araştırma	Kübra ÜNAL
21	Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Hoşgörü Değerine Sahip Olma Düzeyleri Arasındaki İlişki	Mehmet Ali UCA
22	Resim İş Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları	Mehmet Hakan ÇİFTÇİ
23	Öğretim İlke ve Yöntemleri Dersi Öğretim Programı İçin Hazırlanan Ters-Yüz Edilmiş Sınıf Modelinin Etkililiği	Murat DEBBAĞ
24	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavına Basvuran Adayların Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları	Necat TOPRAK
25	Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarının Öğretimsel Yeterliklerine İlişkin Algıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki	Onur BALI

26	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları, Mesleki Benlik Saygıları ile İş Doyumları Arasındaki İlişki	Özlem ZOROĞLU
27	Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Öğretmen Öz-Yeterlilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Rabaa Saad Mohamed ALNAAS
28	Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliliklerinin Analizi	Ramazan KOÇ
29	Temel Eğitimde Görev Yapan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Öz-Yeterlilik İnançları ve Mesleki Tutumları	Sare İPEK
30	Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile İş Doyumları Arasındaki İlişki	Selen BOZCA
31	Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Algısı ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	Selim DOĞAN
32	İlköğretimde Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretme Stilleri, Sınıf Yönetimi Yaklaşımları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki	Serhat SÜRAL
33	Sosyal Bilgiler Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Erzurum Örneği)	Sinan AKDAĞ
34	Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Biliş Ötesi Öğrenme Stratejileri, Akademik Öz-Yeterlilikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları	Sonnur KÜÇÜK KILIÇ
35	Zenginleştirilmiş ve Etkileşim Temelli Etkinliklerin Öğretmenlik Uygulamalarına Yönelik Etkilerinin İncelenmesi	Süleyman BALCI
36	Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi	Süleyman ÇAKMAK
37	Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeterlilik Algıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (D.A.B)	Sümeyra CEYHAN
38	Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlilik İnançları, Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Taner ALTUN
39	Yurt Dışında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Öğretmenlerin Öz-Yeterlilik Algı ve Tutumları	Tuncay ÖZTÜRK

40	Fen Bilgisi ve Sınıf Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	Yakup ÖZKAN
41	Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	Yıldız BAKIRCI
42	Köy İlkokul ve Ortaokullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Sosyolojik Profilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Mersin Örneği	Zehra SÖZER
43	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Profil Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Malatya İl Örneği)	Zeynel ŞENTÜRK
44	Fen Bilgisi Öğretmenlerinin, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Özyeterlilikleri Arasındaki İlişki	Zeynep TUFAN

EK 2

Tablolar Listesi

Tablo 1

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	2013		2014		2015		2016		2017		2018		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1. Abant İ. B.	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2	2	4.5
2. Adnan M.	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
3. Ahi Evran	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	1	2.2
4. Akdeniz	-	-	-	-	1	2.2	-	-	3	6.8	-	-	4	9.0
5. Aksaray	1	2.2	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2	3	6.8
6. Ankara	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
7. Atatürk	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
8. Avrasya	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
9. Çanakkale	-	-	-	-	2	4.5	-	-	-	-	-	-	2	4.5
10. Dumlupınar	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
11. Dokuz Eylül	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
12. Erzincan	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
13. Fırat	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2	2	4.5
14. Gazi	1	2.2	1	2.2	-	-	1	2.2	-	-	-	-	3	6.8
15. Gaziantep	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.2
16. İnönü	-	-	-	-	3	6.8	-	-	-	-	-	-	3	6.8
17. İ. Aydın	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2.2
18. Kafkas	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2
19. Karadeniz Teknik	-	-	2	4.5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4.5
20. Kastamonu	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	1	2.2
21. Kahramanmaraş	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	1	2.2
22. Mersin	1	2.2	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2	3	6.8
23. Mehmet Akif E	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.27
24. Niğde	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.27
25. Okan	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	-	-	1	2.27
26. Yeditepe	-	-	-	-	-	-	1	2.2	-	-	-	-	1	2.2
27. Yüzüncü Yıl	-	-	-	-	1	2.2	-	-	2	4.5	-	-	3	6.8
Toplam													44	100

Tablo 2

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Üniversite Türlerine Göre Dağılımı

Üniversite Türü	<i>n</i>	%
1. Devlet	40	90.9
2. Vakıf	4	9.1
Toplam	44	100

Tablo 3

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	<i>n</i>	%
1.Beden Eğitimi ve Spor	5	11.36
2.Eğitim Bilimleri	10	22.73
3.Eğitim Programları ve Öğretim	6	13.64
4.Eğitim Yönetimi ve Denetimi	2	4.55
5.Güzel Sanatlar Eğitimi	3	6.82
6.İlköğretim	11	25
7.İşletme	2	4.55
8.Sınıf Öğretmenliği	1	2.27
9.Sosyoloji	1	2.27
10.Türkçe Eğitimi	1	2.27
11.Uygulamalı Sanatlar Eğitimi	1	2.27
12.Yönetim Bilimleri	1	2.27
Toplam	44	100

Tablo 4

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Danışman Unvanı	<i>n</i>	%
1.Doç. Dr.	15	34.09
2.Dr. Öğr. Üyesi	18	40.91
3.Prof. Dr.	11	25
Toplam	44	100

Tablo 5

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	<i>n</i>	%
1.2013	8	18.18
2.2014	6	13.64
3.2015	15	34.09
4.2016	3	6.82
5.2017	8	18.18
6.2018	4	9.09
Toplam	44	100

Tablo 6

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Tez Türüne Göre Dağılımı

Üniversite Türü	<i>n</i>	%
1. Doktora	7	15.91
2. Yüksek Lisans	37	84.09
Toplam	44	100

Tablo 7

Tezlerin Tema Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Temalar	<i>n</i>	%
Tutumların farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi	7	15.91
Öz-yeterlik inancı ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum incelenmesi	9	20.45
Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum incelenmesi	19	43.18
Öğretmenlik uygulamalarına yönelik etkilerin incelenmesi	1	2.27
Mesleki yeterlik analizi	2	4.55
Tasarlanmış model etkililiği	1	2.27
Öğretmen eğitimi	1	2.27
Duyuşsal alan	1	2.27
Benlik saygısı	2	4.55
Öğretim becerileri	1	2.27
Toplam	44	100.00

Tablo 8

Tezlerin Özet Bölümüne Ait Verilere Yönelik Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%
Amaç ifade edilmiştir.	Evet	44	100
	Hayır	0	0
	Toplam	44	100
Evren/Örneklem/Katılımcılar belirtilmiştir.	Evet	44	100
	Hayır	0	0
	Toplam	44	100
Veri toplama araçlarına değinilmiştir.	Evet	42	95.4
	Hayır	2	4.5
	Toplam	44	100
Araştırma yöntemi belirtilmiştir.	Evet	33	75
	Hayır	11	25
	Toplam	44	100
Temel bulgulara yer verilmiştir.	Evet	41	93.1
	Hayır	3	6.8
	Toplam	44	100
Özetin İngilizce hali bulunmaktadır.	Evet	44	100
	Hayır	0	0
	Toplam	44	100

ÖZET

Tablo 9

Tezlerin Giriş Bölümüne Ait Verilere Yönelik Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%	
GİRİŞ	Evet	44	100	
	Araştırmanın problemi açıklanmıştır.	Hayır	0	
		Toplam	44	
	Toplam	44	100	
	Araştırma problemi açıklanırken literatür taramasına yer verilmiştir.	Evet	38	86.36
		Hayır	6	13.64
		Toplam	44	100
	Araştırmanın amacı soru cümleleri veya hipotezler şeklinde ifade edilmiştir	Evet	39	88.64
		Hayır	5	11.36
		Toplam	44	100
	Araştırmanın önemi ayrıca belirtilmiştir.	Evet	42	95.45
		Hayır	2	4.55
		Toplam	44	100
	Araştırmanın sayıltıları belirtilmiştir.	Evet	39	88.64
	Hayır	5	11.36	
	Toplam	44	100	
Araştırmaya getirilen sınırlar belirtilmiştir.	Evet	41	93.18	
	Hayır	3	6.82	
	Toplam	44	100	
Araştırmada uygun terimler tanımlanmıştır.	Evet	28	63.64	
	Hayır	16	36.36	
	Toplam	44	100	

Tablo 10

Tezlerin Yöntem Bölümüne Ait Verilere Yönelik Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%	
YÖNTEM	Araştırmanın yöntemi açıklanmıştır.	Evet	44	100
		Hayır	0	0
		Toplam	44	100
	Araştırmanın evreni belirtilmiştir.	Evet	30	68.18
		Hayır	14	31.82
		Toplam	44	100
	Araştırmanın örnekleme belirtilmiştir.	Evet	29	61.36
		Hayır	15	38.64
		Toplam	44	100
	Araştırmanın çalışma grubu belirlenmiştir.	Evet	21	47.73
		Hayır	23	52.27
		Toplam	44	100
	Araştırmanın örneklem seçim tekniği	Basit-Rastlantısal (Olaksılıklı)	11	37.93
		Küme (Olaksılıklı)	1	3.45
		Gelişigüzel (Olaksılıksız)	8	27.59
		Amaca Yönelik (Olaksılıksız)	5	17.24
		Evrenin tamamına ulaşma	3	10.34
		Toplam	29	100
	Araştırmanın modeli	Nitel	1	2.27
		Nicel	38	86.36
		Karma	4	9.09
		Belirtilmemiş	1	2.27
		Toplam	44	100

Tablo 11

Tezlerin Araştırma Modeli Seçimine Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

			<i>n</i>	%
ARAŞTIRMA MODELİ	Nitel araştırma deseni	Durum çalışması	2	4.55
		Saha deneyleri (Deneysel)	1	2.27
	Nicel araştırma deseni	İlişkisel çalışma (Deneysel Olmayan)	36	81.82
		Betimsel (Tarama) (Deneysel Olmayan)	3	6.82
		Açımlayıcı (Sıralı)	1	2.27
	Karma araştırma deseni	İç İçe (Gömülü)	1	2.27
		Toplam	44	100

Tablo 12

Tezlerin Veri Toplama Bölümüne Ait Verilere Yönelik Frekans ve Yüzde Değerleri

			<i>f</i>	%
VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	1. Görüşme	a. Yapılandırılmış	1	1.79
		b. Yarı Yapılandırılmış	3	5.56
		c. Odak Grup Görüşmesi	1	1.79
	2. Test		1	1.79
	3. Anket		8	14.29
	4. Ölçek		40	71.43
	5. Doküman tekniği		2	3.57
Toplam			56	100

Not: Bazı tezlerde birden fazla ölçme aracı kullanılmıştır.

Tablo 13

Tezlerin Geçerlilik ve Güvenilirlik Belirleme Tekniğine Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

			<i>f</i>	<i>%</i>
GEÇERLİLİK ve GÜVENİLİRLİK BELİRLEME TEKNİKLERİ	Nitel Araştırma	Araştırmacı Çeşitlemesi	2	1.72
		Ayrıntılı Betimleme / Zengin Yoğun Tanımlama	1	0.86
		Detaylı Kayıtlar / Denetleme Tekniği	1	0.86
		İçerik Geçerliliği	7	6.03
	Nicel Araştırma	Uyum Ölçüt Geçerliliği	3	2.59
		Açımlayıcı Faktör Analizi	22	18.97
		Doğrulayıcı Faktör Analizi	22	18.97
		Madde Toplam ve Madde Kalan Analizleri	3	2.59
		Madde ayırt edicilik alt ve üst gruplar	5	4.31
		Test Tekrar Test Güvenilirliği	1	0.86
		Yarıya Bölme	1	0.86
		Cronbach Alpha	40	34.48
		Spearman	2	1.72
		Puanlayıcılar arası güvenilirlik	1	0.86
		Belirtmeyen	5	4.31
		Toplam	116	100

Not: Bazı tezlerde birden fazla geçerlilik ve güvenilirlik belirleme tekniği kullanıldığı için toplam sayı olarak incelenen tez çalışmalarından fazla bulunmuştur.

Tablo 14

Tezlerin Veri Analiz Bölümüne Ait Verilere İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

		<i>f</i>	<i>%</i>	
VERİ ANALİZ TEKNİKLERİ	Nitel Analiz Teknikleri	Betimsel Analiz	5	4.42
		İçerik Analizi	5	4.42
		T- Testi	37	32.74
		Tek Faktörlü ANOVA	34	30.09
		Basit Korelasyon	21	18.58
		Regresyon	4	3.54
	Nicel Analiz Teknikleri	Kovaryans Analizi	1	0.88
		Bağımsız İki Örnek Testleri	2	1.77
		Çok Değişkenli ANOVA (MANOVA)	3	2.65
		Wilcoxon T-Testi	1	0.88
		Toplam	113	100

Not: Bazı tezlerde birden fazla veri analiz tekniği kullanıldığı için toplam sayı olarak incelenen tez çalışmalarından yüksek bulunmuştur.

Tablo 15

Tezlerin Bulgular Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

		<i>n</i>	<i>%</i>	
BULGULAR	Araştırma Soruları			
	Her bir araştırma sorusuna yönelik bulgular ifade edilmiştir.	Evet	44	100
		Hayır	0	0
		Toplam	44	100
	Bulgular çizelge-grafik biçiminde sunulmuştur.	Evet	44	100
		Hayır	0	0
		Toplam	44	100
	Metin içinde her bir çizelge – grafik açıklanmıştır	Evet	44	100
		Hayır	0	0
		Toplam	44	100

Tablo 16

Tezlerin Tartışma ve Yorum Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%
TARTIŞMA ve YORUM	Bulgular alanyazınla desteklenmiştir.	Evet	33 75.0
		Hayır	11 25.0
		Toplam	44 100.0
	Her bir bulguya ilişkin yeterli açıklama yapılmıştır.	Evet	40 90.91
		Hayır	4 9.09
		Toplam	44 100.0
	Yorumlar bulgulara uygundur.	Evet	43 97.73
		Hayır	1 2.27
		Toplam	44 100
	Yazar araştırmanın sınırlılıklarını tartışmıştır.	Evet	40 90.91
		Hayır	4 9.09
		Toplam	44 100.0

Tablo 17

Tezlerin Öneriler Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%
ÖNERİLER	Araştırma sonucuna dayalı olarak öneriler verilmiştir.	Evet	33 75.0
		Hayır	11 25.0
		Toplam	44 100.0
	Bundan sonra yapılacak araştırmalara yönelik öneriler verilmiştir.	Evet	44 100
		Hayır	0 0
		Toplam	44 100

Tablo 18

Tezlerin Kaynakça Bölümüne Ait Verilere İlişkin Sayı ve Yüzde Değerleri

Araştırma Soruları		<i>n</i>	%
KAYNAKÇA	Konuyla ilgili yurt içi kaynaklardan yararlanılmıştır.	Evet	44 100
		Hayır	0 0
		Toplam	44 100
	Konuyla ilgili yurt dışı kaynaklardan yararlanılmıştır.	Evet	42 95.45
		Hayır	2 4.55
		Toplam	44 100
	Kaynakçada yer alan tüm kaynaklar metin içinde belirtilmiştir.	Evet	44 100
		Hayır	0 0
		Toplam	44 100
	Metin içinde yer alan tüm kaynaklar kaynakçada belirtilmiştir.	Evet	44 100
		Hayır	0 0
		Toplam	44 100

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı SOYADI : Süleyman PIÇAKÇI
Doğum Yeri : SEYHAN / ADANA
Doğum Tarihi : 04.08.1990

Eğitim Durumu

Lise İncirlik Lisesi (Y.D.A) 2008
Lisans Çukurova Üniversitesi
İngilizce Öğretmenliği 2013
Lisans Anadolu Üniversitesi İşletme
Fakültesi Konaklama İşletmeciliği
İkinci Üniversite 2014

Yabancı Dil İngilizce: Okuma (Çok iyi), Yazma (Çok İyi), Konuşma (Çok İyi)

Mesleki Geçmiş

Görev	Kurum	Çalışma Tarihleri
İngilizce Öğretmeni	Mustafa Kemal İlkokulu (Tuşba / Van)	2013-2016
İngilizce Öğretmeni	Tuzla Ortaokulu (Karataş / Adana)	2016-2017
Müdür Yardımcısı	Çakabey Ortaokulu (Yüreğir / Adana)	2017- Halen

Sertifikalar

Temel Eğitim Kursu-Hazırlayıcı Eğitim Kursu
Çalışanların Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Kursu
Soruşturma Teknikleri Kursu
Kapsayıcı Eğitim Yöneticilerin Eğitimi Kursu
Ölçme ve Değerlendirme Farkındalık Semineri
Özel Eğitim Hizmetleri Semineri

E-posta adresi: suleymanpicakci@hotmail.com